

RAADSVORSTEL REKENING 2019 GEMEENTE GRONINGEN

INHOUDSOPGAVE

1. Aanbiedingsbrief	2
2. Financiële resultaten en financiële positie	8
2.1 Inkomsten en uitgaven per programma	8
2.2 Rekeningresultaten	8
2.2.1 Resultaten.....	9
2.3 Afwijkingen ten opzichte van Voortgangsrapportage 2019-II	21
3. Voorstellen	22
3.1 Voorstel bestemming rekeningresultaat 2019	22
3.2 Voorstel instellen en opheffen van reserves en voorzieningen.....	23
3.3 Begrotingswijziging	23
Bijlagen	24
1. Overzicht en toelichting voorstellen bestemming rekeningresultaten	24
2. Overzicht en toelichting nieuw in te stellen, op te heffen reserves en voorzieningen.	38
3. Overzicht Begrotingswijzigingen.....	40

1. Aanbiedingsbrief

Inleiding

Voor u ligt de gemeenterekening 2019 van de op 1 januari 2019 ontstane gemeente Groningen. Wij leggen met deze rekening verantwoording af over de behaalde resultaten en de besteding van middelen. Onze leidraad hiervoor blijft het coalitieakkoord 'Gezond, groen, gelukkig Groningen'. We hebben in 2019 als gemeente een aantal mooie resultaten behaald. In deze brief lichten we er een aantal uit.

Zoals u weet heeft het coronavirus inmiddels grote invloed gehad op de hele wereld. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen. Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020, 2021 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu niet goed te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico wat betreft continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. Hoewel de coronacrisis zoals gezegd de gebeurtenissen uit 2019 niet verandert, plaatst het ze wel in een heel ander licht: onze burgers hebben er inmiddels vele andere zorgen en uitdagingen bijgekregen. Bovendien dwingt de situatie ons om anders om te gaan met de bestemming van het rekeningresultaat. Over hoe we met elkaar verder werken aan de toekomst spreken we binnenkort met uw raad tijdens het voorjaarsdebat. Eerst echter, blikken we terug op het afgelopen jaar aan de hand van de vaste programma's in de jaarrekening.

Op hoofdlijnen terugkijkend zien we dat we goede stappen hebben gezet om Groningen gezonder, groener en gelukkiger te maken. We stelden de mens centraal, door bijvoorbeeld bijstand op maat, het vernieuwde armoedebeleid of de hulp voor multi-probleemgezinnen. Veel van onze inzet komt natuurlijk samen in de dorpen en wijken: we hebben gebiedsgericht gewerkt aan veilige, gezonde en prettige buurten, met veel groen en een openbare ruimte die verbinding en beweging stimuleert. Dit deden we bijvoorbeeld met ons groenplan, de leidraad openbare ruimte en met de nieuwe plannen voor de binnenstad, waar het Forum in 2019 opende. Het OV werd grotendeels zero-emissie en we boden fietsers en voetgangers meer ruimte. We zijn ook van start gegaan met de wijkvernieuwing, in wijken die dat het meest nodig hebben, op een integrale wijze. Hier leggen we nadrukkelijk de verbinding met de energietransitie, waarin we vooroplopen. We hebben ook de rol van de school in de wijk versterkt. Daarnaast hebben we ons ook ingezet om mensen te activeren, met het werkprogramma. Om opleiding en arbeidsmarkt beter te verbinden kwam er de Scholingsalliantie Noord. We blijven de komende jaren waarschijnlijk groeien als gemeente. We hebben veel woningen gebouwd en om de economie ook weer te helpen groeien de komende jaren, hebben we een nieuwe economische agenda vastgesteld. We hopen natuurlijk dat de culturele sector straks weer kan bloeien, met hulp van ons nieuwe cultuurbeleid. We hebben als gemeente veel gedaan en veel in gang gezet om onze doelstellingen te bereiken. Dat deden we in de gemeente, maar ook met de regio, in landelijke netwerken en richting Den Haag en Brussel, zodat ook op de langere termijn onze inzet echt voelbaar kan blijven voor inwoners.

Werk en inkomen

We stelden in 2019 nieuw armoedebeleid vast. We troffen ook voorbereidingen voor de start van de basisbanen en we hebben het werkprogramma ontwikkeld. Met het werkprogramma voorkomen we onnodige instroom en onnodig lang gebruik van de bijstand. We hebben ook uitvoering gegeven aan het actieprogramma ondernemen met impact. Daarnaast is eind 2019 Bijstand op Maat afgerond. U bent onlangs over de uitkomsten geïnformeerd. Verder hebben we in de Scholingsalliantie Noord samenwerkingsafspraken gemaakt om onderwijs en arbeidsmarkt beter verbinden. Heel concreet hebben we op de arbeidsmarkt 530 plaatsen gerealiseerd. Dat zijn er 170 minder dan de doelstelling, doordat de economie goed draaide en mensen op eigen kracht werk vonden. In onze arbeidsmarktregio zijn 842 mensen via social return geplaatst. Wat betreft de afspraakbanen zaten we ruim boven onze doelstelling. Naast volledige uitstroom naar werk hebben we ook mensen geactiveerd richting parttime werk. Het contact met mensen met een uitkering is verbeterd door het 'Kansen in Kaart'-beleid. We zagen verder dat de vraag naar schuldhelpverlening in 2019 toenam.

Economie

Er kwamen de afgelopen drie jaar 13.000 banen bij in onze gemeente. Per 1 januari 2020 waren het er 157.061. Onze ambitie is om 5.000 extra banen te creëren in de gemeente Groningen in deze collegeperiode. De coronacrisis zal hier negatieve invloed op hebben, maar onze missie blijft een toekomstbestendige Groningse economie. Eind 2019 hebben we een nieuw economisch programma voor de komende drie jaar gepresenteerd, waarin de economische ontwikkeling verbonden is aan maatschappelijke uitdagingen, met oog voor creativiteit, ondernemerszin en de leefkwaliteit van iedereen. We hebben daarom geïnvesteerd in de relatie met de ondernemers in zowel Haren, Stad als Ten Boer. Ook ondersteunden we het Koploperproject waarin MKB-ondernemers aan de slag gaan met duurzaam ondernemen. In 2019 is verder voor het eerst een Meerjarenprogramma Ruimtelijke Economie vastgesteld, waarin we onze ruimtelijke opgaven vertalen in een programma om ons vestigingsklimaat te versterken. Ook werd het vernieuwde 'Akkoord van Groningen' gelanceerd, waarin we nu ook met Noorderpoort en Alfa College samenwerken aan thema's als gezondheid, digitalisering, energie en binding van talent. Dat werpt zijn vruchten af: de Campus Groningen stond in 2019 in de top vijf van topcampussen van nationaal belang. Daarnaast zetten we vanuit de Europastrategie in op het maximaal profiteren van de kansen die de EU biedt. Verder is er zowel in regionaal als in internationaal verband flink geïnvesteerd in samenwerking op het gebied van waterstofeconomie, een belangrijk thema voor de toekomst in zowel nationaal als Europees verband.

Onderwijs

We hechten grote waarde aan gelijke onderwijskansen en stellen het kind centraal. Daarom zijn we in 2019 begonnen met het vormgeven van een maatschappelijke coalitie met onze onderwijspartners met als doel het tegengaan van segregatie in het onderwijs met meer zeggenschap voor ouders, leerlingen en docenten. We werkten ook aan betere en duurzame schoolgebouwen, door een integraal huisvestingsplan op te stellen waarin we twintig jaar vooruitkijken. We namen ook deel aan de *Gelijke Kansen Alliantie* van het Rijk. Met de toegekende subsidie wordt de brugfunctionaris doorontwikkeld en benut voor een vloeiendere overgang van primair naar voortgezet onderwijs. We zagen in 2019 een grotere deelname aan vroeg- en voorschoolse educatie, maar niet zoveel als beoogd. Ook de leerwinst in groep twee viel ten opzichte van het landelijk gemiddelde wat tegen, terwijl beter werd gescoord dan landelijk op begrijpend lezen en rekenen. Met Programma van Eisen *Positief opgroeien in de vensterschool 2020* hebben we daarnaast de rol en positie van de Vensterschool als samenwerkingspartner in de wijk versterkt. Een groot deel van de thuiszitters is in 2019 teruggeleid naar school dankzij het Thuiszitterspact. Bovendien zien we dat de aansluiting tussen jeugdhulp en (passend) onderwijs verbeterd is.

Welzijn, gezondheid en zorg

Wij hanteren een preventief jeugdbeleid waarin we het kind centraal stellen. Het fundament daarvoor hebben we gelegd in ons beleid *positief opgroeien*, dat we in 2019 hebben voortgezet. Ons gezondheidsbeleid is gericht op preventie en een gezondere levensstijl. Het rookbeleid is bijvoorbeeld herijkt en we werken aan een regionaal maatschappelijk preventieakkoord. Ook hebben we een actieve aanpak ontwikkeld voor de inburgering en integratie van de 1500 statushouders in onze gemeente. De taakstelling huisvesting vergunninghouders hebben wij gehaald en met de pilot-LVV bieden we opvang aan dakloze vreemdelingen zonder recht op opvang of verblijf. Er is in 2019 ook veel gebeurd als het gaat om het bevorderen van samenredzaamheid, sociale samenhang en leefbaarheid. Veel inwoners hebben iets gedaan voor een ander of zijn maatschappelijk actief geweest.

We hebben verder in 2019 de samenwerking tussen het medische en het sociale domein versterkt met de inzet van Ondersteuners Jeugd & Gezin. We zagen ook dat WIJ Groningen als naam en organisatie een bekend begrip is geworden onder een groot deel van de inwoners van onze gemeente. Een merendeel waardeert de dienstverlening van WIJ positief, WIJ helpt mensen meer eigen regie op hun leven te krijgen. Desondanks is er nog genoeg werk te verzetten in de wijken in de dienstverlening en in de ondersteuning van inwoners. Het afgelopen jaar hebben we de uitgaven in de Wmo en de jeugdhulp beter in beeld gekregen en werken we beter samen met huisartsen. We zagen echter ook dat er nog steeds te weinig middelen komen vanuit het Rijk en zagen een grote wachtlijst bij onderzoeken en de veiligheidsbeoordeling ontstaan.¹ Verder zagen we een duidelijke toename in het gebruik van de voorziening Beschermd Wonen. Het aantal meldingen van huiselijk geweld is ten opzichte van 2018 helaas ook gestegen, maar dit kan ook te maken hebben met het

¹ Daarom hebben de Groninger gemeenten begin 2020 besloten om meer middelen beschikbaar te stellen voor Veilig Thuis, in afwachting van extra rijksmiddelen.

feit dat we melden hebben gestimuleerd. Ook steeg het aantal vrouwen dat niet kon worden opgenomen in de vrouwenopvang van het Kopland (locatie Groningen) vanwege plaatsgebrek, zorgelijke ontwikkelingen waaraan we blijven werken.

Ten opzichte van de begroting vallen de lasten inzake BUIG helaas 3,0 miljoen euro hoger uit dan begroot. Dit betreft hogere uitgaven voor WWB, IOAW en IOAZ. De structurele tekorten in het sociaal domein bleven in 2019 voor gemeenten, ook voor de onze, nijpend en een blijvend punt van aandacht en onderwerp van lobby.

Sport en bewegen

In Groningen zien we grote verschillen in sportdeelname en leefstijl. We willen deze verschillen verkleinen en richten ons op nog-niet-actieve Groningers met lage inkomens of financiële zorgen en op mensen met een beperking, aansluitend bij ons gezondheidsbeleid. Wij zorgen daarom goed voor de bestaande sportaccommodaties. Bezoekers van de Papiermolen waren blij met de heropening in 2019. Bovendien zijn alle geplande kunstgrasvelden in 2019 gerealiseerd en schreven we het uitvoeringsplan van het Gronings Sportakkoord, werkten we aan een sportievere openbare ruimte en introduceerden we Bslim en de buurtsportcoaches in Haren en Ten Boer.

Cultuur

Op 29 november opende zoals gezegd het Forum, in de eerste maand trok het ruim 400.000 bezoekers en 1.000 nieuwe bibliotheekleden. In oktober 2019 stelde uw raad de nieuwe kadernota “Kunst en Cultuur voor iedereen” voor de periode 2021-2028 vast die inzet op een bruisende stad met ruimte voor talent en vernieuwing. Door het ondersteunen van verschillende projecten, bieden we perspectief en proberen we talent voor langere tijd te binden aan Groningen. Verder trok Stadspark Live ruim 25.000 bezoekers, één van vele evenementen die plaatsvonden. Dit jaar stond ook in het teken van lobby. Het landelijke cultuurbeleid werd vastgesteld. We The North staat landelijk bekend als vooruitstrevende en kwalitatief sterke cultuurregio. De samenwerking met het rijk heeft geresulteerd in een stevigere positie van stedelijke regio's tijdens het subsidieproces 2021-2024.

Verkeer

We willen de gemeente bereikbaar én leefbaar houden. De uitvoering van de projecten Aanpak Ring Zuid en Groningen Spoorzone is inmiddels in volle gang. Op veel plaatsen van ons verkeers- en vervoersysteem zien we de druk echter toenemen. Mede daarom zijn we in 2019 begonnen met het opstellen van een nieuwe Integrale Mobiliteitsvisie. Verduurzaming, de toekomstige verkeerscirculatie en toekomstbestendig openbaar vervoer zijn daarin cruciale bouwstenen. De fiets blijft verreweg het belangrijkste vervoermiddel in de Gemeente Groningen en daar blijven we in investeren. Zo hebben we bijvoorbeeld de stallingscapaciteit Nieuwe Markt onder het Forum en op P+R Hoogkerk uitgebreid en zijn diverse plannen voor verbeteringen van (regionale) fietsroutes in voorbereiding. In 2019 werd een groot deel van het busvervoer in Groningen en Drenthe zero-emissie doordat we rijden met elektrische bussen en waterstofbussen. Daarmee zijn we koploper in Europa. We waren internationaal ook zichtbaar met meerdere grote mobiliteitscongressen. We zijn tevens begonnen met het plaatsen van openbare laadinfrastructuur, losten meerdere verkeersveiligheidsknelpunten op en presenteerden het vervolg van onze verkeersveiligheidsaanpak. Over meerdere jaren zien we een daling van het aantal verkeersongevallen en ook van het aantal verkeersgewonden. Het aantal reizigers met het OV is in 2019 verder toegenomen. We hebben ook openbare ruime herwonnen, zoals op de Diepenring, die de komende jaren verder wordt vernieuwd.

Wonen

We zijn in 2019 gestart met de wijkvernieuwing en begonnen met het maken van concrete plannen per wijk. De wijkvernieuwing raakt aan vele terreinen, van bouwen tot groen en energietransitie, tot ondersteuning en (jeugd)zorg in de wijken en dorpen, maar ook aan onderwijs, gezondheid en veiligheid. In onder meer Selwerd-Zuid zagen we hoe met een combinatie van betaald parkeren en wijkvernieuwing openbare ruimte herwonnen kan worden. We zijn tevens gestart met een nieuwe woonvisie. De dynamiek op de woningmarkt in de gemeente is namelijk in rap tempo toegenomen. In 2019 zijn ruim 1.800 nieuwe woningen gerealiseerd, meer dan ooit tevoren. We blijven de komende jaren doorgroeien. Op basis van diverse prognoses werd (pre-coronacrisis) rekening gehouden met een groei van de gemeente met ongeveer 15.000 woningen tot 2030. De in de vastgestelde grondexploitaties opgenomen woningbouw is onvoldoende om de opgave voor de komende jaren te realiseren, hoewel de exacte effecten van de coronacrisis daarop nog niet duidelijk zijn. De druk op de

beschikbaarheid van onze sociale huurwoningen nam toe, onder andere door de grote groepen jongeren en kwetsbare doelgroepen die we een passende plek willen geven. Om aan de enorme vraag te kunnen voldoen zullen we meer moeten sturen op de woningmarkt. Samen met corporaties hebben we daarom het Masterplan verduurzaming opgesteld, om te kiezen voor passende ingrepen en een realistische route naar het einddoel: een CO₂-neutrale voorraad. Voor Suikerzijde en Stadshavens zijn stedenbouwkundige plannen ontworpen en voor de Held III is een intentieovereenkomst gesloten. Er zijn forse investeringen gedaan in het bouw- en woonrijp maken van gronden. Daarnaast voerden we in 2019 de verhuurdersvergunning in om misstanden op de kamerverhuurmarkt tegen te gaan. De problematiek rondom de uitstoot van stikstof heeft geen significante invloed gehad op deze rekening. De totale extra kosten vanwege de PFAS-problematiek zijn echter relatief gering in onze gemeente.

Kwaliteit van de leefomgeving

In 2019 hebben we extra inzet gepleegd om de leefkwaliteit in onze gemeente hoog te houden. We zijn gestart met het maken van een Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie, een water- en rioleringsplan en een grootschalig Groenplan, waarmee we vanaf 2020 gericht kunnen inzetten op meer groen, water en ecologie, met als doel om in 2050 klimaatbestendig te zijn. Daarmee dragen we, naast leefbaarheid, bij aan klimaatbestendigheid en natuur. We hebben in dat kader ook gewerkt aan de stresstest klimaatadaptatie voor Haren (stresstesten Groningen en Ten Boer waren al gereed). We zijn in 2019 tevens begonnen met de Leidraad Openbare Ruimte. Hierin willen we ontmoeting, toegankelijkheid, ruimte voor voetgangers en fietsers en vergroening stimuleren. In 2019 is ook gewerkt aan de voorbereiding van de harmonisatie van het afvalbeleid. Op basis van de eerste verkenning werken we nu twee varianten uit die we u de komende maanden voorleggen. Ook hebben we de voorzieningen voor afvalscheiding uitgebreid en gewerkt aan ons sociaal werkgeverschap.

Veiligheid

We zagen in 2019 dat op veel terreinen interventies van onze gemeente en onze ketenpartners tot goede resultaten leiden. Echter, het aantal problematische jeugdgroepen is minder teruggedrongen dan beoogd, hoewel onze aanpak ze snel in beeld brengt en uit elkaar kan laten vallen. Tevens zijn we als deelnemende gemeente aan het experiment gesloten coffeeshopketen aangewezen. Daarnaast hebben (de voorbereidingen op) evenementen en demonstraties veel inzet van ons gevraagd. Het afgelopen jaar hebben we ook onze aanpak van ondermijnende criminaliteit actiever en zichtbaarder gemaakt. We zijn in 2019 tot sluiting van de tippelzone gekomen.

Ons uitgangspunt in de omgang met het gaswinning- en aardbevingsdossier is het bieden van toekomstperspectief. Daarom hebben we de plannen voor dorpsvernieuwing in Ten Post en Woltersum verder uitgewerkt. We maken voor de dorpsvernieuwing gebruik van de financiële middelen uit het Nationaal Programma Groningen (NPG). In 2019 is de bestuursovereenkomst voor het NPG getekend, het programmakader vastgesteld en de middelen toegedeeld. Een aantal projecten is in een vergevorderd stadium planvorming of er is al gestart met de uitvoering. Samen met de regio hebben we de verlaging van de gaswinning kritisch gevolgd, om de veiligheid van onze inwoners structureel te verbeteren.

Dienstverlening

In 2019 hebben we aan kwaliteitsborging gedaan voor de nieuwe gemeente en ook ambitie getoond. We zijn gestart met de intensivering van de digitale dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers. Bij burgerzaken is verder gewerkt aan digitalisering van de dienstverlening en in het bijzonder het digitaal aangifte doen en het samenbrengen van alle gemeentelijke informatie richting de inwoner. In 2019 had het Noordelijk Belastingkantoor problemen in de bedrijfsvoering, er is daar een verbetertraject ingezet. Burgerzaken heeft in 2019 haar klanttevredenheid van een 8 weten te handhaven.

Integraal gebiedsgericht werken

De eerste fysieke ingrepen van de wijkvernieuwing en dorpsvernieuwing zijn gestart. We werken hier per gebied aan een programma. In zowel Haren als Ten Boer is een gebiedsteam gestart. De wijkcompassen en nieuwsbrieven zijn uitgebreid met de gebieden Haren en Ten Boer. In Oost is een pilot gestart in samenwerking met het sociaal domein, werk en WIJ: Kansrijk Oost. Dit levert input voor het nieuwe armoedebeleid. Co-creatie Paddepoel heeft de gemeente uitgenodigd om een masterplan voor het gebied rondom het Winkelcentrum Paddepoel te ontwikkelen. In Haren en Ten Boer hebben collegeleden en ambtenaren tal van werkbezoeken afgelegd en is er breed kennisgemaakt met het gebied. In De Wijert volgen mensen met afstand tot de arbeidsmarkt een leerwerktraject. Projecten in de openbare ruimte worden door hen in de wijk uitgevoerd.

Kandidaten krijgen na het behalen van het diploma een baan aangeboden. De theatermakers van De Wijk de Wereld zijn de Indische Buurt en de Hoogte ingegaan. Samen met de wijkbewoners hebben ze een week lang de Stadsschouwburg overgenomen om alle verhalen te delen. In Ten Boer is de Vereniging Dorpenoverleg Ten Boer opgericht. Alle dorpsbelangenverenigingen van het gebied zijn hierin vertegenwoordigd. Vijf democratische vernieuwingsexperimenten zijn intensief gevolgd, waarbij de Cooperatieve Wijkraad als eerste kon oefenen met het nieuwe online participatieplatform van de gemeente: stemvan.groningen.nl.

Duurzaamheid

De snelheid van de energietransitie neemt toe. We hebben lobby gevoerd om de juiste waarborgen te krijgen om als gemeente Groningen het Klimaatakkoord goed te kunnen uitvoeren. Tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 hebben gemeenten ingestemd met het Klimaatakkoord. Daarbij zijn verschillende moties aangenomen, waaronder de voor ons belangrijkste, in samenwerking met gemeente Zaanstad gemaakte motie *'Garantie op financiële randvoorwaarden'*. Daarmee stelden we als voorwaarde voor onze instemming voldoende instrumenten (zowel wettelijk als financieel) voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Dat is nodig, want we lopen in Groningen voorop in de transitie. Als één van de eerste gemeenten hebben wij de gemeentelijke transitiekaart; 'Het openingsbod' vastgesteld en we zijn ver met planvorming voor wijken- en dorpen. Een groot deel van het warmtenet door Paddepoel Noord is aangelegd. Met de toekenning van het Europese project 'Making City' mag Groningen de komende jaren als 'Lighthouse city' aan de rest van Europa laten zien hoe we hier de energietransitie op wijkniveau uitvoeren. Ook lopen we voorop in Nederland met voertuigen op waterstof. De provincies Groningen en Drenthe zijn verder in 2019 als voorbeeldregio aangewezen in Europa, op het gebied van 'biobased economy'. We doen ook veel op het gebied van klimaatadaptatie. In Paddepoel startte in 2019 het eerste landelijke pilotproject waarbij opgaven vanuit de wijk gekoppeld zijn aan de realisatie van het warmtenet en een heringerichte openbare ruimte, op een klimaatadaptieve manier. We faciliteren twee koplopersgroepen circulaire economie. Samen met het Global Centre on Adaptation op de Zernike Campus zijn de voorbereidingen voor de Klimaatweek in oktober 2020 op stoom gekomen.

Herindeling en harmonisatie van beleid

In 2019 werden Haren, Groningen en Ten Boer echt één gemeente, maar de harmonisatie is nog niet helemaal afgerond. Dertig procent van de opgaven is inmiddels geharmoniseerd, deze verschillen van omvang. We hebben geprobeerd om ondanks de krappe planning met zoveel mogelijk partijen in Haren en Ten Boer tot gezamenlijke regelingen te komen. Afgerond werden de verordening maatschappelijke ondersteuning (WMO), armoede en minimabeleid, ambtsinstructie leerplichtambtenaar en een groot deel van de algemene subsidie verordening is ook geharmoniseerd. In 2019 zijn echter nog niet alle lokale heffingen in de gehele gemeente geharmoniseerd. Op dit moment gelden nog drie verschillende belastingregimes naast elkaar (oud Groningen, Haren, Ten Boer), met uitzondering van de OZB. Voor het harmoniseren hiervan geldt een overgangperiode van maximaal twee jaar.

Bedrijfsvoering

De focus in de bedrijfsvoering ligt op de thema's samenwerken, efficiënt werken en het vormgeven van een nieuwe HR-agenda. We hebben onderzoek gedaan naar het vorige reorganisatietraject, dat in 2013 is ingezet en hoe de destijds geformuleerde ambities en opgaven zijn geïmplementeerd. Dat wordt gebruikt bij het herijken van de missie en visie van de organisatie dit jaar. Er is verder een bezuinigingsmonitor ontwikkeld en de visie op control is in de zomer van 2019 vastgesteld. Steeds meer van onze diensten en producten kunnen digitaal worden aangevraagd en verwerkt. Op het gebied van de ICT outsourcing, zijn er stappen gezet in de samenwerking met onze samenwerkingspartner Fujitsu. Tegelijkertijd moeten er ook nog verdere stappen gezet worden in de vernieuwing van onze ICT omgeving. Hier werken we aan verder in 2020."Verder is er gewerkt aan de uitbreiding van het datawarehouse, het 'gegevenspakhuis' van de gemeente, aan de informatieveiligheid en aan de doorontwikkeling van de Basismonitor. Afgelopen jaar hebben we daarnaast actief ingezet op duurzame inzetbaarheid en ontwikkeling van medewerkers. We waren minder geld kwijt aan externe inhuur maar het kost ons nog steeds veel geld. Het ziekteverzuim is gestegen en stond vaker in relatie tot werkdruk, dat heeft daarom onze nadrukkelijke aandacht.

Financieel

De voorliggende jaarrekening 2019

Hoe staan we er financieel voor?

We sloten 2019 af met een positief resultaat van 42,2 miljoen euro. Dit bedrag is niet vrij besteedbaar maar blijft grotendeels (37,7 miljoen euro) beschikbaar voor het oorspronkelijke doel, bijvoorbeeld als het gaat om meerjarige projecten of samenwerkingsverbanden. Een deel van het resultaat ontstond doordat uitvoering of beleid over de jaargrens heenliep, zoals bij de meerjarige projecten (7 miljoen euro voordeel) en bij samenwerkingsverbanden (8,3 miljoen euro voordeel). Van de beschikbare intensiveringsmiddelen was 6,4 miljoen euro niet ingezet. De grondexploitaties kenden een voordeel van 8,8 miljoen euro. Daarnaast waren er ook een aantal nadelen, zoals bij de zorgkosten jeugd (3,5 miljoen euro) en een nadeel van 3,7 miljoen euro bij de uitvoering van de BUIG. Een nadere verdieping van de resultaten is opgenomen in hoofdstuk 2 van deze aanbiedingsbrief.

Over de bestemming van het resultaat bij de rekening maakten wij met de raad in 2020 met het gewijzigde kader 'Eén integraal afwegingsmoment' nieuwe afspraken. Op grond daarvan kan het resultaat beschikbaar blijven voor het oorspronkelijke bestedingsdoel. Wel is er in verband met de coronacrisis extra kritisch gekeken naar deze bestemming. Alleen bestemmingen waar verplichtingen of afspraken met derden onder liggen, hebben we opgenomen in dit voorstel. Hierdoor hebben we het beschikbare weerstandsvermogen kunnen aanvullen met 2,7 miljoen euro ten behoeve van een buffer voor de coronacrisis. Daarnaast hebben we, zoals eerder toegelicht bij de collegebrief over de gevolgen bekendmaking BUIG 2019/2020, een deel van het rekeningresultaat (1,8 miljoen euro) in kunnen zetten voor het aangekondigde tekort op de BUIG in 2020.

Het kader op te nemen bestemmingen en de bijbehorende bestemmingen bij deze jaarrekening, komt uitvoerig aan bod in de bijlagen bij deze brief.

Weerstandsvermogen op het gewenste niveau

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de weerbaarheid van de gemeente. Het laat zien of de gemeente in staat is de effecten van risico's op te vangen. Als maatstaf hanteren we hiervoor de ratio van het weerstandsvermogen. Deze geeft de verhouding weer tussen het beschikbare weerstandsvermogen (welke middelen zijn er om risico's op te vangen?) en het benodigde weerstandsvermogen (welke risico's lopen we?). Een ratio van 100% betekent dat er voldoende weerstandsvermogen beschikbaar is om het effect van de ingeschatte risico's te kunnen opvangen.

Op basis van de actuele berekening van het weerstandsvermogen komt de ratio voor 2020 uit op 106%. In de jaren daarna neemt de ratio iets af naar 98% in 2021 en 99 % 2022. In 2023 stijgt de ratio weer naar 101%. In 2020 kan 39% van het benodigd weerstandsvermogen worden opgevangen met reserves. In de jaren daarna neemt dit naar verwachting toe tot 42% in 2023. Dit komt vooral door een verwachte toename van de reserves.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft een uitgebreide toelichting op de berekening hiervan.

2. Financiële resultaten en financiële positie

In dit hoofdstuk informeren wij u over de financiële resultaten in 2019 en de financiële positie van de gemeente Groningen. De rekening 2019 sluit met een voordelig resultaat van 42,2 miljoen euro. Het resultaat na aftrek van de bestemmingsvoorstellen bedraagt 4,5 miljoen euro. Dit bedrag zetten we in voor het tekort op de BUIG (1,8 miljoen euro) en het vormen van een buffer in het weerstandsvermogen voor de effecten van corona (2,7 miljoen euro). In dit raadsvoorstel lichten we de afwijkingen op hoofdlijnen toe. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de gemeenterekening 2019.

2.1 Inkomsten en uitgaven per programma

In onderstaand overzicht is de herkomst van de middelen en de lasten per programma weergegeven om een globaal inzicht te geven van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

Inkomsten	Rekening 2019
Algemene uitkering	554,7
Specifieke uitkeringen van het Rijk	161,0
Gemeentelijke belastingen	97,8
Rente en dividend	19,8
Leges en heffingen	74,0
Huren en pachten	20,2
Overige inkomsten uit reserves	107,2
	71,8
Totaal inkomsten	1.106,5
Uitgaven per programma	
1. Werk en inkomen	261,1
2. Economie en werkgelegenheid	27,8
3. Onderwijs	30,7
4. Welzijn, gezondheid en zorg	302,7
5. Sport en bewegen	26,1
6. Cultuur	49,7
7. Verkeer	29,0
8. Wonen	34,8
9. Kwaliteit van de leefomgeving	103,4
10. Veiligheid	25,6
11. Dienstverlening	14,9
12. College en raad	14,1
13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	14,8
14. Overhead en ondersteuning organisatie	129,6
Totaal uitgaven per programma	1.064,3
Saldo	42,2

2.2 Rekeningresultaten

Resultaatbepaling

Het resultaat voor bestemming over 2019 bedraagt 42,2 miljoen euro positief.

Besteedbaar resultaat

Naast het gerealiseerde resultaat is de besteedbaarheid van belang. Onder het besteedbare resultaat verstaan wij het resultaat dat overblijft na aftrek van de bestemmingsvoorstellen. Op 22 april 2020 heeft uw raad het

raadsvoorstel met het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming vastgesteld. De toegestane bestemmingen bij de gemeenterekening zijn in dit raadsvoorstel opgenomen. In hoofdstuk 3 vindt u een toelichting op de bestemming van het resultaat. Het resultaat na aftrek van de bestemmingsvoorstellen bedraagt 4,5 miljoen euro.

2.2.1 Resultaten

Het resultaat voor bestemming over 2019 bedraagt 42,2 miljoen euro positief, na aftrek van de bestemmingsvoorstellen resteert 4,5 miljoen euro. Dit resultaat bestaat uit diverse afwijkingen die in de rekening per programma zijn toegelicht. De belangrijkste resultaten betreffen:

	* Miljoen euro	Rekening 2019
Trainees		0,6
Bezuinigingen		-2,4
Dividend		0,6
DOIB		0,4
Frictiekosten		-0,9
Flankerend beleid		1,5
Gebiedsgericht werken		1,0
Gemeentefonds		0,5
OZB		2,0
Bouwleges		1,8
Fiets parkeren V&D locatie		1,8
Parkeren		1,7
Grondzaken		8,8
SVN		-0,9
Groningen Geeft Energie		1,3
Precariobelasting		0,4
HOV Netwerkanalyse		0,5
Projectresultaat HOV As West		0,5
Intensiveringen		6,4
Meerjarige exploitatie projecten		7,0
Onderhoud sportaccommodaties		0,6
Onderwijs		1,2
Essentaksterfte		0,5
Afval		-0,6
Riolering		-0,5
SW		1,8
BUIG		-3,7
Jeugdhulp		-3,5
WMO		2,7
Beschermd Wonen		0,6
Subsidies oude jaren		0,5
Bedrijfsvoeringskosten		0,8
Samenwerkingsverbanden		8,3
Voorschoolse peuteropvang		1,0

Vrijval oude inburgeringsgelden	0,5
Overig	-0,6
Eindtotaal	<u>42,2</u>

TOELICHTING

Trainees (V 573 duizend euro)

In 2019 was een budget beschikbaar van 450 duizend euro incidenteel en 300 duizend euro structureel. Van het totaalbudget ad 750 duizend euro is 250 duizend euro besteed. Planvorming en besteding sloten niet aan, waardoor circa 500 duizend euro niet besteed is. Daarnaast is er een voordeel van 70 duizend euro op stadstalenten, omdat niet alle plekken zijn toegewezen.

Bezuinigingen (N 2.4 miljoen euro)

In totaal zijn van de bezuinigingen 2,4 miljoen euro niet gerealiseerd. De grootste afwijkingen worden hieronder toegelicht:

Bezuinigingen op de organisatie (N 2,24 miljoen euro)

Voor de bezuinigingsmaatregelen op de organisatie hebben wij in 2019 een nadeel geboekt van 2,24 miljoen euro. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC). De organisatieontwikkeling binnen het SSC is in volle gang, met als doel om een efficiëntere en slagvaardigere organisatie te worden. Er lopen diverse trajecten zoals: outsourcing ICT, realisatie Business Case DIV, verbeteren financiële- en HRM- managementinformatie, e-HRM, vernieuwing Communicatie, doorontwikkeling Financiën, vereenvoudiging financiële administratie en e-facturatie. Aan de organisatieontwikkeling is een bezuiniging gekoppeld die deels is gerealiseerd. Het nadeel voor de SSC-directies bedraagt 1,261 miljoen euro. De nadelen bij de overige directies bedragen opgeteld 979 duizend euro.

Overige voor- en nadelen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Dividend (V 567 duizend euro)

De stijging van de nettowinst van Enexis levert een voordeel op van 251 duizend euro en ook de dividenduitkering van de BNG is 316 duizend euro hoger. Dit komt vooral omdat de BNG het uitkeringspercentage heeft verhoogd van 35 naar 50 procent.

DOIB (V 416 duizend euro)

Voor DOIB, organisatie brede (door)ontwikkeling van dienstverlening, organisatieontwikkeling en innovatie bedrijfsvoering, was in 2019 2,4 miljoen euro beschikbaar gesteld. De ingediende claims voor projecten vanuit DOIB zijn lager uitgevallen dan begroot. Conform nieuwe afspraken is afgerekend op basis van de werkelijk gemaakte kosten en niet op begrotingsbasis. De grootste verschillen zijn veroorzaakt door de doorontwikkeling KCC, Organisatieontwikkeling en Virtueel Groningen. Deze projecten zijn uitgevoerd tegen lagere kosten.

Friciekosten (N 936 duizend euro)

Het nadeel op de frictiekosten bedraagt voor 2019 936 duizend euro. Dit wordt veroorzaakt doordat er diverse mutaties op de reorganisatievoorziening hebben plaatsgevonden, per saldo een nadelig resultaat van 66 duizend euro. Daarnaast zijn er buiten deze voorziening om kosten gemaakt voor de mobiliteitspool, het programma en bijdrages aan frictiekosten van diverse directies wat resulteert in een tekort van 870 duizend euro.

Flankerend beleid (V 1,547 miljoen euro)

Om de kosten van de herplaatsing van medewerkers in 2019 te kunnen dekken 1,88 miljoen euro bij de primitieve begroting als budget beschikbaar gesteld. Er is voor 333 duizend euro een beroep op het budget gedaan; 132 duizend euro voor de mobiliteitspool, 83 duizend euro ten behoeve van de reorganisatie bij HRM en 118 duizend euro voor diverse individuele contracten.

Gebiedsgericht werken (V 956 duizend euro)

Doorlopende exploitatie projecten gebiedszaken (N 177 duizend euro)

De projecten Buurtaccommodaties Oosterparkwijk, Heerdenaanpak en Coöperatieve wijkraad zijn door uw raad aangemerkt als meerjarig projecten. Middelen hiervoor blijven beschikbaar gedurende de looptijd van het project en zijn in voorgaande jaren toegevoegd aan de reserve gebiedsgericht werken.

Middelen uitvoering gebiedsprogramma (V 109 duizend euro)

Van het budget dat in 2019 beschikbaar is gesteld voor het gebiedsprogramma resteert nog 109 duizend euro. Reden hiervoor is dat sommige programmaonderdelen niet binnen dit kalenderjaar gerealiseerd zijn en pas volgend jaar hun beslag zullen krijgen.

Multifunctionele Accommodatie De Wijert (V 200 duizend euro)

Op 30 mei 2018 heeft de raad besloten tot de realisatie van de Multifunctionele Accommodatie (MFA) De Wijert. Ter dekking van de kapitaallasten van de investering dient uit het budget voor 2019 een bijdrage van 200 duizend euro uit het wijkbudget stadsdeel zuid toe te worden gevoegd aan de bekleemde reserve MFA de Wijert.

Investeringsprojecten openbare ruimte (V 254 duizend euro)

Vanuit het gebiedsprogramma wordt een bijdrage geleverd aan investeringen in de openbare ruimte voor onder andere speelvoorzieningen. Ter dekking van de kapitaallasten van deze investeringen dient de bijdrage ad 254 duizend euro te worden toegevoegd aan de hiermee in verband staande bekleemde reserve. Omdat lopende het jaar nog niet duidelijk was welke projecten wel en niet zouden worden gerealiseerd heeft deze storting nog niet plaats gevonden.

Transitie maatschappelijk vastgoed Beijum (N 72 duizend euro)

Op 28 maart 2017 heeft het college besloten (collegevoorstel "Afkkoop huurcontract Gezondheidscentrum Emingaheerd 8") het restant van het krediet (241 duizend euro) voor de transitie maatschappelijk vastgoed in Beijum beschikbaar te houden voor de afronding. Voorgesteld is om de kosten die hiervoor in 2019 zijn gemaakt ten laste van het gereserveerde bedrag te brengen. Het gereserveerde bedrag staat in de reserve gebiedsgericht werken.

Bedrijfsvoering Gebiedszaken (V 607 duizend euro)

Voor personele capaciteit (uitbreiding van gebiedsteams Haren en Ten Boer en met een plus van de domeinen) is voor 2019 een bedrag van 1,257 miljoen euro beschikbaar gesteld. Vanwege de start van het nieuwe college halverwege het jaar is ruim 600 duizend euro nog niet besteed.

Overig (V 35 duizend euro)

Diverse overige posten tellen op tot een voordeel van 35 duizend euro.

Gemeentefonds (V 471 duizend euro)

Het resultaat op de algemene uitkering gemeentefonds bedraagt 471 duizend euro voordelig. Het voordelige resultaat betreft de optelsom van een aantal afwijkingen waarvan de grootste componenten hierna worden toegelicht. De verdeelmaatstaf OZB is aangepast, wat leidt tot een voordeel van 0,6 miljoen euro. Vanuit de algemene uitkering valt 2,8 miljoen euro vrij, uitgaven voor de landelijke vreemdelingenvoorzieningen waren in 2018 al gedekt uit de algemene middelen, terwijl de middelen hiervoor in 2019 via de circulaires beschikbaar zijn gekomen. De uitkeringsfactor is neerwaarts bijgesteld, dit levert een nadeel op van 7,8 miljoen euro. Plaatselijke ontwikkelingen (aanpassing fysieke en sociale maatstaven, hogere belastingcapaciteit) resulteren in een voordeel van 1,4 miljoen euro. Tot slot zijn er in december 2019 een aantal mutaties geweest op decentralisatie-uitkeringen die we niet meer in de begroting konden verwerken waardoor een voordeel is ontstaan van 3,5 miljoen euro. In programma 13 is een uitgebreide toelichting op de algemene uitkering opgenomen.

OZB (V 1,989 miljoen euro)

De meeropbrengst onroerendezaakbelasting van 2 miljoen euro wordt met name verklaard doordat de economische waarde van de woningen en bedrijven in de stad hoger uitvalt dan ten tijde van de berekening van de tarieven werd voorzien. Op dat moment waren de taxaties van de woningen en bedrijven niet afgerond en voor het niet getaxeerde deel hebben we aannames gedaan. In werkelijkheid vallen de taxaties hoger uit.

Bouwleges (V 1,8 miljoen euro)

In 2019 is een meeropbrengst op de bouwleges gerealiseerd van 1,9 miljoen euro. Deze meeropbrengst is vooral gerealiseerd bij de kleinere bouwaanvragen. Hierbij gaat het om projecten met een omvang van kleiner dan 7 miljoen euro. In totaal bedraagt hiervoor de meeropbrengst 1,6 miljoen euro. Bij de grotere bouwaanvragen in het geval van projecten groter dan 7 miljoen euro bedraagt deze meeropbrengst 0,3 miljoen euro.

Daarnaast zien we licht hogere lasten van 0,1 miljoen euro.

Fietsparkeren V&D locatie (V 1,8 miljoen euro)

In 2019 hebben we incidenteel 2 miljoen euro beschikbaar gesteld om te investeren in een fietsenstalling in de kelder van de voormalige V&D. We hebben deze intensiveringsmiddelen niet geheel besteed in 2019. In de begroting 2020 is een gewijzigde financieringsvorm voor de fietsenstalling meegenomen.

Parkeren (V 1,687 miljoen euro)

Het resultaat parkeren bestaat uit het resultaat op Fietsparkeren en het resultaat op het Parkeerbedrijf.

Fietsparkeren (V 138 duizend euro)

Dit voordelige resultaat wordt voornamelijk verklaard door vrijval op het budget voor het realiseren van de fietsparkeerkelder onder Forum Groningen (73 duizend euro). Deze fietsparkeerkelder is eind 2019 in gebruik genomen.

Parkeerbedrijf (V 1,5 miljoen euro)

Het belangrijkste bestanddeel van het resultaat Parkeerbedrijf wordt gevormd door het voordeel op straatparkeren (820 duizend euro). Dit komt door het toegenomen aantal parkeertransacties, daarnaast heeft de doorgevoerde tariefsverhoging geleid tot een stijging van de opbrengsten. Bij de exploitatie van parkeergarages ontstaat een voordeel van 0,6 miljoen euro. Met name het resultaat van de parkeergarage aan het Damsterdiep blijkt voordeliger uit te vallen dan verwacht (370 duizend euro). Ook draagt een hogere omzet hiertoe bij (214 duizend euro). Tot slot vallen diverse kosten lager uit (155 duizend euro).

Overige (N 49 duizend euro)

De overige voor- en nadelen tellen op tot een nadeel van 49 duizend euro.

Grondzaken (V 8,8 miljoen euro)

De belangrijkste oorzaken zijn gelegen in het gering aantal afwaarderingen, hogere verkoopopbrengsten en vrijval bij de herziening van grondexploitaties. Voor een nadere onderbouwing van deze resultaten verwijzen wij naar de paragraaf Grondbeleid.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (N 947 duizend euro)

Tussen 2012 en 2015 zijn bij de registratie van leningen verstrekt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting rapportages verkeerd geïnterpreteerd. Door een andere registratie- en verslaggevingsmethode is dit aan het licht gekomen. Bij de rekening 2019 leidt dit tot een incidenteel nadeel van 949 duizend euro.

Groningen geeft Energie (V 1,309 miljoen euro)

In september 2019 is de tweede tranche van de decentralisatie uitkering Aardgasvrije wijken ontvangen via het gemeentefonds. Deze middelen zullen in 2020 en verder worden ingezet voor de totstandkoming van aardgasvrije wijken.

Precariobelasting (V 414 duizend euro)

Er hebben in 2019 veel bouwactiviteiten plaatsgevonden en dat resulteert in een meeropbrengst van 257 duizend euro. Daarnaast zijn de terras opbrengsten 157 duizend euro hoger uitgevallen. De extra inkomsten zijn veroorzaakt door de sterk aangetrokken economie in de stad Groningen.

HOV netwerkanalyse (V 479 duizend euro)

De regionale Netwerkanalyse uit 2013 was de basis voor een investeringspakket in openbaar vervoer volgens de HOV-visie en een pakket met meerdere maatregelen ter verbetering van de auto- en fietsbereikbaarheid. In 2019 is hiervoor 1 miljoen euro beschikbaar. Eind 2019 valt ongeveer de helft van deze middelen vrij.

Projectresultaat HOV As West (V 528 duizend euro)

Bij de afwikkeling van het project hebben wij geconstateerd dat ingebrachte eigen middelen op een andere wijze dienen te worden verwerkt. Daaruit is 528 duizend euro voordelig resultaat ontstaan. Ook heeft dit geleid tot een hogere boekwaarde van het project, die via de bekleemde reserve kapitaallasten wordt gedekt. Deze boekwaarde wordt in 40 jaar afgeschreven ten laste van de reserve.

Intensiveringsmiddelen (V 6,351 miljoen euro)

Jaarlijks ontstaat in de rekening een resultaat onder de beschikbare intensiveringsmiddelen omdat deze middelen niet (geheel) worden uitgegeven. Het voordeel op vrijval van incidentele intensiveringsmiddelen bedraagt in 2019 7,3 miljoen euro:

Omschrijving (Bedragen x 1.000 euro)	Bedrag	V/N
Groot onderhoud kinderboerderijen	-76	N
Interne plankosten ZRW	304	V
Thema Verrijken	16	V
Gebiedsgericht werken	-249	N
BUIG - kosten maatregelen	104	V
Structurele kapitaallasten ruilmiddelen	534	V
Uitvoering watervisie	156	V
Strategische positionering	44	V
Interne verzelfstandiging OPSB	45	V
Basisbaan	232	V
Bijzondere bijstand/Bewindvoering	776	V
Vorming GBI	250	V
Werklocaties	177	V
Afschaffen algemene voorz huish hulp (frictiekosten)	50	V
Aanpak problematische doelgroepen	117	V
Frictiekosten WIJ	234	V
Innovatiemiddelen Wmo	84	V
Beheer en onderhoud Synagoge	33	V
Cultuurpas en marketing	25	V
Broedplaatsen en ateliers	132	V
Subsidies en bijdragen instellingen	108	V
Fietsenstalling V&D	1.800	V
Tijdelijke maatregelen fietsenstallingen	106	V
Terugdringen autoverkeer, fiets en OV	225	V
Uitvoeren woonvisie SIF	128	V
Wijkvernieuwing (sociaal / ruimtelijk)	52	V
Energie	478	V
Implementatie omgevingswet	526	V
Stadsbeheer proef	125	V
Voetgangers	100	V
Leefomgeving	157	V
Digitale dienstverlening	265	V
Gebiedsgericht werken	109	V

Compensatie OZB woningen Haren & Ten Boer	6	V
Aanvullende zorgkosten Wmo & Jeugd	150	V
Totaal	7.323	V

Daarnaast is er sprake van incidentele vrijval van structureel beschikbaar gestelde intensiveringsmiddelen. In 2019 is 3,2 miljoen euro hiervan niet ingezet. Het gaat om:

Omschrijving (Bedragen x 1000 euro)	Bedrag	V/N
Schuldhelpverlening	70	V
Thema Bewegen	46	V
Thema Verplaatsen	676	V
Onderhoud Papiermolen	93	V
Extra kleedkamers sportpark Corpus den Hoorn	27	V
Aanpak Diepenring	37	V
Collectieve zorgverzekering	45	V
Onderhoud Oosterpoort	177	V
Spaarregeling Ringwegen	454	V
Energieaanpak gebouwen	58	V
Terugloop omzet detachering SW	100	V
School Meerstad	394	V
MFA de Wijert	140	V
Gladheid gele stenen binnenstad (opruwen)	127	V
Bewegingsonderwijs	150	V
Gebiedsgericht werken	607	V
Totaal	3.201	V

De vrijval op intensiveringsmiddelen bedraagt in totaal 10,5 miljoen euro. Een aantal van de posten zijn nauw verbonden met andere resultaten en derhalve in de toelichting op het resultaat daar meegenomen. 4,1 miljoen euro van de totale vrijval intensivering is elders toegelicht. De grootste posten betreffen SIF (545 duizend euro), Gebiedszaken (716 duizend euro), omgevingswet (526 duizend euro), Meerjarige projecten (304 duizend euro) en de fietsparkeerkelder V&D (1,8 miljoen euro). Een aantal kleinere posten ter grootte van 0,3 miljoen euro is elders verantwoord.

Meerjarige projecten (V 7,023 miljoen euro)

Onderstaande projecten zijn als meerjarige exploitatieprojecten aangemerkt door de raad. Budgetten hiervoor zijn beschikbaar gesteld voor de gehele looptijd van deze projecten.

Meerjarige projecten (Bedragen x 1000 euro)	Resultaat	V/N
Uitvoeringsprogramma Bodem	481	V
Implementatie Omgevingswet	526	V
Versterking en NPG	864	V
Verkenning Oosterpoort	590	V
Centrumvisie Haren	92	V
Transitie DIV	328	V
DOIB, Transitie DIV	314	V

BC Outsourcing	4.470	V
Vrijval applicatie sociaal domein	178	V
Tijdelijke huisvesting stadhuis	241	V
Digitale dienstverlening	265	V
Bijstand op maat	62	V
Gemeentelijke Herindeling	-1.516	N
Fonds Dijkpark	128	V
Totaal	7.023	V

Hieronder volgt een toelichting op de resultaten groter dan 400 duizend euro.

Uitvoeringsprogramma Bodem (V 481 duizend euro)

Naar aanleiding van het uitvoeringsprogramma bodem en ondergrond 2015-2020 zijn in 2019 meerdere projecten uitgevoerd om nog meer inzicht te verkrijgen in de kwaliteit van de ondergrond en zo de leefbaarheid van de gemeente beter te kunnen beheersen. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor bodemonderzoek Woltersum en herinrichting Selwerderhof waarvoor middelen in de reserve bodem beschikbaar zijn.

Implementatie omgevingswet (V 526 duizend euro)

Van de beschikbare middelen voor de implementatie van de Omgevingswet valt eind 2019 526 duizend euro vrij. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de vertraging in het digitaliseringsproces van het archief en het doorschuiven van de aanbestedingen van software naar 2020.

Versterking en Nationaal Programma Groningen (V 864 duizend euro)

In 2019 hebben we diverse aardbevingsgelden en middelen vanuit het Nationaal Programma Groningen ontvangen. Dit betreft o.m. een lumpsum-vergoeding voor algemene voorbereiding, beleid, sturing, proces en planvorming (1,9 miljoen euro). Daarnaast hebben we voor dorpsvernieuwing vanuit het NPG 15,1 miljoen euro ontvangen. Ook heeft het Rijk 7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor versterking van gebouwen waarvoor versterkingsadviezen zijn opgesteld. Tot slot hebben we middelen ontvangen voor het project sloop en nieuwbouw voor het versterken van een 30-tal huurwoningen en "sociale gemeenteteams voor luisterend oor" (4,15 miljoen euro). Met uitzondering van de lumpsum-vergoeding zijn deze middelen grotendeels verantwoord als vooruit ontvangen. De lumpsum-vergoeding in 2019 is niet geheel besteed.

Verkenning Oosterpoort (V 590 duizend euro)

De beschikbare middelen voor de verkenning naar een nieuwe huisvesting voor De Oosterpoort zijn in 2019 beperkt ingezet. We hebben 2019 besteed om de opdrachtverstrekking aan externen goed helder te krijgen, zodat ze in januari 2020 gericht verstrekt konden worden.

Business case Outsourcing ICT (V 4,5 miljoen euro)

De businesscase outsourcing ICT is een meerjarig project. Door verschuivingen tussen jaren kunnen op jaarbasis afwijkingen ontstaan. Per saldo resulteert over 2019 een incidenteel voordeel van 4,5 miljoen euro. De kosten van uitbesteding zijn lager geweest dan begroot. Er is gebruik gemaakt van de contractuele mogelijkheid om de dienstverlening door Fujitsu minder af te nemen. Dit resulteert in een voordeel van 1,1 miljoen euro. Door een vertraging in de transitie zijn er minder transitiekosten betaald en dit levert een voordeel van 1,7 miljoen euro op. Deze kosten dienen in 2020 alsnog betaald te worden bij de afronding van de transitie. De projectkosten voor standaardisatie en rationalisatie zijn in 2019 niet uitgegeven en hiermee gaat een voordeel van 1,0 miljoen euro gemoed. Door de extra benodigde inzet voor de transitie outsourcing kon in 2019 minder tijd en energie aan standaardisatie en rationalisatie worden besteed dan aanvankelijk gedacht. In 2020 en 2021 voorzien we hiervoor daarom een inhaalslag. Daarnaast levert de vrijval op een voorziening uit 2018, een inhaalafschrijving en een incidentele bijdrage landelijk samenwerkingsverband Dimpact per saldo een voordeel op van 0,7 miljoen euro.

Gemeentelijke Herindeling (N 1,516 miljoen euro)

Ter dekking van de herindelingskosten stelt het ministerie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor de periode 2017-2022 middelen ter beschikking. Vanwege de korte doorlooptijd lopen deze rijksbijdragen niet gelijk op met de gemaakte en te maken kosten. Hierdoor is er in 2019 een tekort van ongeveer 1,5 miljoen euro. In de periode 2020-2022 worden de resterende rijksbijdragen ontvangen, waaruit de overschrijdingen van 2018 en 2019 kunnen worden gedekt.

Onderhoud sportaccommodaties (V 576 duizend euro)

Het voordeel op onderhoud wordt vooral veroorzaakt door het doorschuiven van een deel van de onderhoudsmaatregelen. Zo is door het doorschuiven van de onderhoudsmaatregelen voor Kardingse (naar 2023) een voordeel in 2019 van 350 duizend euro ontstaan.

Onderwijshuisvesting (V 1,170 miljoen euro)

Het resultaat op onderwijshuisvesting bestaat uit de volgende posten.

Programma onderwijshuisvesting (V 521 duizend euro)

We hebben de wettelijke taak om huisvesting te verzorgen voor scholen in het primair en secundair onderwijs. In dit kader worden aan scholen beschikkingen afgegeven om werkzaamheden uit te voeren aan de schoolgebouwen. Omdat beschikkingen aan de scholen ook gedurende het jaar afgegeven worden, zijn de werkzaamheden voor het programma 2019 niet volledig uitgevoerd. We hebben hierdoor in 2019 een voordeel van 521 duizend euro gerealiseerd.

Verkoop pand (V 350 duizend euro)

De verkoop van de Bakkerweg 2 te Onnen heeft een incidenteel voordeel opgeleverd. De raad van de voormalige gemeente Haren heeft in 2018 besloten tot verkoop, deze is in 2019 gerealiseerd. Deze verkoopopbrengst was niet begroot.

Kapitaallasten Onderwijshuisvesting (V 760 duizend euro)

De lagere kapitaallasten worden verklaard door latere activering van projecten en restwaardevoordeel op investeringskredieten als gevolg van de wijzigingen in de Financiële verordening in 2018. Dit betreft onder andere de bouw van de school Groene Wei in Tersluis en de multifunctionele accommodatie De Wijert.

Achterstallig onderhoud Reggestraat (N 419 duizend euro)

Het schoolpand aan de Reggestraat is in 2019 opgeknapt. In de begroting was rekening gehouden met het activeren van deze werkzaamheden. Echter de uitgevoerde werkzaamheden worden gekwalificeerd als onderhoud. We hebben ze daarom in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. De begrote kapitaallasten zijn vrijgevallen, per saldo is het effect in 2019 419 duizend euro nadelig.

Noodlokalen Meeroevers (V 342 duizend euro)

In eerste instantie zou de scholenstichting OPOS de noodlokalen voor Meeroevers realiseren en dit per beschikking in rekening brengen bij de gemeente. De stichting heeft de gemeente in 2019 gevraagd dit proces over te nemen. De gemeente huurt nu noodlokalen. Door deze huurconstructie zijn de kosten in 2019 lager omdat deze kosten worden verspreid over de periode van het huurcontract (t/m 2021).

Huuropbrengsten (V 269 duizend euro)

De hogere baten worden verklaard doordat voor een aantal panden een te lage huuropbrengst is begroot. Dit is bij opmaak van de begroting 2020 geconstateerd naar aanleiding van de analyse van de huuropbrengsten van voorgaande jaren. Voor 2019 betekent dit een voordeel van 269 duizend euro.

Asbest Heesterpoort (N 120 duizend euro)

Bij de renovatie van de voormalige Simon van Hasseltschool aan de Heesterpoort 1 bleek de vervuiling met asbest groter dan eerder ingeschat. Dit heeft geleid tot een overschrijding van de geraamde saneringskosten met 270 duizend euro. Binnen het renovatie projectbudget zijn deze extra kosten voor een bedrag van 150 duizend euro binnen de post onvoorzien opgevangen. Hierdoor resteert een nadeel van 120 duizend euro.

Essentaksterfte (V 545 duizend euro)

Sinds 2010 worden we geconfronteerd met essentaksterfte. Voor het kappen, snoeien en inspecteren van de essen hebben we middelen opgenomen in het financieel meerjarenbeeld 2019-2022, voor de jaarschijf 2019 gaat dit om 957 duizend euro. Het aantal zieke essen bleek in 2019 lager te liggen dan eerder ingeschat, waardoor 545 duizend euro niet is besteed.

Afval (N 586 duizend euro)

Het resultaat op Afval bestaat voornamelijk uit onderstaande posten.

Toerekening kosten Afvalstoffenheffing (N 436 duizend euro)

De voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer hanteerden in hun begroting verschillende uitgangspunten bij de toerekening van kosten aan het tarief van de afvalstoffenheffing. Hierdoor zien we nu bij de gemeenterekening een aantal effecten optreden die per saldo neutraal maar binnen afzonderlijke deelprogramma's wel tot resultaten kunnen leiden. Binnen dit deelprogramma bedraagt deze afwijking 436 duizend euro nadelig.

Inzameling bedrijfsafval (N 185 duizend euro)

Bij Klein Gevaarlijk Afval zien we hogere lasten (212 duizend euro) en de herinrichting van het Bedrijfsbureau Stadsbeheer brengt extra inzet van mensen en externe deskundigheid met zich mee. Dit zorgt voor hogere lasten van 146 duizend euro.

Er zijn hogere baten bij met name de producten Kantoor, Winkel en Diensten (116 duizend euro) en Klein Gevaarlijk Afval (97 duizend euro). Daarnaast zien we lagere baten bij Sloop-en bouwafval vanwege de stikstofproblematiek (104 duizend euro). Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een voordeel van 64 duizend euro

Overige afvalstromen (V 46 duizend euro)

Op de overige afvalstromen zien we een voordelig resultaat van 46 duizend euro.

Riolering (N 548 duizend euro)

De voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer hanteerden in hun begroting verschillende uitgangspunten bij de toerekening van kosten aan het tarief van de rioolheffing. Hierdoor zien we nu bij de gemeenterekening een aantal effecten optreden die per saldo neutraal maar binnen afzonderlijke deelprogramma's wel tot resultaten kunnen leiden. Binnen dit deelprogramma bedraagt deze afwijking 548 duizend euro nadelig.

Sociale Werkvoorziening (V 1,8 miljoen euro)

In de actuele begroting houden we er rekening mee dat de directe loonkosten SW hoger zijn dan de rijkssubsidie SW, waardoor sprake is van een subsidietekort SW. In 2019 hebben we een voordelige afwijking op de subsidie SW gerealiseerd van 1,8 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door de volgende afwijkingen:

SW oud (V 950 duizend euro)

De afwijking van SW oud bestaat uit de volgende componenten:

- Loonkosten SW (V 450 duizend euro)
- Begeleid werken (V 123 duizend euro)
De uitstroom van begeleid werken ligt 3,5% hoger dan voorzien, dit heeft geresulteerd in een voordeel van 123 duizend euro.
- Transitievergoeding SW (V 377 duizend euro)
In 2019 is er voor 252 duizend euro transitievergoeding uitgekeerd, hiervan kan 248 duizend euro geclaimd worden bij het UWV. Door de vrijval van de in 2018 gereserveerde premieverhoging van 129 duizend euro bedraagt het totale resultaat op de transitievergoeding 377 duizend euro.

Nieuw beschut (V 255 duizend euro)

Op nieuw beschut is per saldo een voordeel ontstaan van 255 duizend euro. Dit voordeel betreft enerzijds een incidenteel loonkostenvoordeel, we hebben 282 duizend euro ontvangen vanuit de regeling arbeidsgehandicapten. Anderzijds bedraagt de bonus nieuw beschut over de gerealiseerde aantallen 2019 284 duizend euro. Daarentegen zijn de loonkosten nieuw beschut hoger uitgevallen dan begroot.

Omzet/Netto Toegevoegde Waarde SW-bedrijf (V 364 duizend euro)

De hogere omzet wordt grotendeels veroorzaakt door de doorgevoerde prijsstijgingen aan klanten (realisatie Dwarskijker). We hebben hiermee al geanticipeerd op de afspraken zoals verwerkt in de begroting 2020.

Overige kosten bedrijfsvoering SW (V 277 duizend euro)

De overige SW gerelateerde kosten bedrijfsvoering vallen 277 duizend euro lager uit als gevolg van een teruglopend aantal SW-medewerkers en een minder grote stijging van het aantal medewerkers Nieuw Beschut dan verwacht.

BUIG (N 3,7 miljoen euro)

Het voor 2019 begroot nadelig saldo op de BUIG is 10,7 miljoen euro. Ten opzichte van deze begroting is het gerealiseerd BUIG-tekort in 2019 3,7 miljoen euro nadelig.

Ten opzichte van de begroting vallen de lasten 3,0 miljoen euro hoger uit. Dit betreft hogere uitgaven voor WWB, IOAW en IOAZ. Het aandeel van de gemeente Groningen in de landelijke uitgaven voor deze regelingen stijgt, terwijl begroot was dat het aandeel in de landelijke uitgaven zou verminderen. Dit gelet op de ontwikkeling in de afgelopen jaren en gelet op de extra genomen maatregelen. Daarnaast zijn de uitgaven voor loonkostensubsidies hoger dan begroot. Hier staan lagere uitgaven voor de BBZ startersregeling tegenover als gevolg van de gunstige conjunctuurontwikkeling.

De baten zijn 0,7 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de verlaging van het BUIG-budget met 3,6 miljoen euro. Deze verlaging wordt hoofdzakelijk verklaard uit bijstelling van het macrobudget 2019 naar aanleiding van lagere realisaties in 2018. Daarnaast is de raming van het aantal uitkeringen van het CPB voor 2019, die het macrobudget voor 2019 mede bepaalt, in 2019 naar beneden bijgesteld. Door de stijging van de uitgaven en de daling van het BUIG-budget wordt het tekort op de BUIG groter dan 7,5 % van het BUIG-budget. Hierdoor ontstaat recht op een vangnetuitkering van 2,6 miljoen euro, wat in de begroting nog niet het geval was. Doordat we ook nog een voordeel op de overige baten BUIG hebben van 0,3 miljoen euro, wordt het nadeel aan de batenkant gereduceerd tot 0,7 miljoen euro.

Zorgkosten Jeugd (N 3,5 miljoen euro)

Op jeugdhulp bedraagt het nadeel 3,5 miljoen euro. Dit nadeel kent de volgende oorzaken:

Volume groei (N 6,7 miljoen euro)

Bij het opstellen van de begroting is geen rekening gehouden met volume groei omdat op dat moment de volumeontwikkeling 2018 nog erg onzeker was. De uiteindelijke volume groei 2018 werkt door in de realisatie van de zorgkosten 2019. Ook in het eerste kwartaal 2019 was er nog sprake van groei, maar sinds het eerste kwartaal lijkt de waarde van de indicaties te stabiliseren. Ten opzichte van de begroting stijgen de totale zorgkosten jeugd met 6,7 miljoen euro (exclusief loon-prijscompensatie).

Extra rijksmiddelen (V 5,7 miljoen euro)

Het kabinet heeft besloten om voor 2019 400 miljoen aan extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulp budget ten behoeve van volume groei naar aanleiding van de onderzoeken naar de tekorten op jeugdhulp. Ons aandeel hierin bedraagt 5,2 miljoen euro. Daarnaast is de omvang van de middelen vanuit het Rijk gewijzigd in verband met onder andere loon-prijscompensatie. Een deel hiervan valt vrij onder andere omdat een aantal jeugdhulpaanbieders afziet van loon-prijscompensatie. In totaal leidt dit tot een voordeel van 0,5 miljoen euro.

Herindeling- en nagekomen lasten (N 1,8 miljoen euro)

Als gevolg van de herindeling zijn de begrotingen van Groningen, Haren en Ten Boer samengevoegd. Hieruit is een nadeel van 1,2 miljoen naar voren gekomen. Daarnaast is er sprake van nagekomen lasten 2018 voor een bedrag van 569 duizend euro.

Afwikkeling oude jaren (N 1,1 miljoen euro)

In het eerste kwartaal van 2020 heeft de RIGG de afwikkeling van de jaren 2016 t/m 2018 afgerond. Deze afrekening heeft voor ons tot een nadeel van afgerond 1,1 miljoen euro geleid.

Overig (V 0,4 miljoen euro)

Overige voor- en nadelen binnen jeugdhulp tellen op tot 0,4 miljoen euro voordelig.

Zorgkosten WMO (V 2,7 miljoen euro)

Per saldo bedraagt het voordeel op de Wmo 2,7 miljoen euro. Dit voordeel is als volgt opgebouwd:

Wmo effect meicirculaire (V 1,5 miljoen euro)

In de meicirculaire van het gemeentefonds is een fors bedrag toegevoegd voor de Wmo begeleiding. Met dit bedrag was geen rekening gehouden.

Wmo vrijval ruimte invoering abonnementstarief (V 800 duizend euro)

Voor de invoering van het abonnementstarief hebben gemeenten extra middelen gekregen in de algemene uitkering van het gemeentefonds. In de praktijk zien wij de effecten van de invoering van het abonnementstarief nog niet terug in een stijging van de zorgkosten (de aanzuigende werking). Dat komt onder andere doordat het abonnementstarief voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp nog niet van toepassing was. Het hiervoor gereserveerde bedrag kan incidenteel tot een bedrag van 800 duizend euro vrijvallen.

Meerkostenregeling (V 400 duizend euro)

In 2019 zien we net als in 2018 een voordeel op de meerkostenregeling. Dit voordeel heeft te maken met de aanscherping van de regeling. In 2018 was sprake van een voordeel van 472 duizend euro. In 2019 bedraagt dit voordeel 400 duizend euro. Het voordeel is lager geworden, omdat we ten opzichte van 2018 een toename in het gebruik zien.

Wmo (oud) voorzieningen (N 293 duizend euro)

Per saldo zien we een stijging van de kosten van de voorzieningen Wmo oud. Het gebruik van woonvoorzieningen en individueel vervoer neemt iets af. Het tekort wordt verklaard door een toename in de kosten van de rolstoelen en als gevolg van meer leveringen.

Innovatiemiddelen Wmo (V 84 duizend euro)

Door onze financiële situatie is de inzet van de innovatiemiddelen vertraagd. Hierdoor is in 2019 84 duizend van het beschikbare budget overgebleven.

Overig Wmo (V 276 duizend euro)

Diverse kleinere Wmo effecten tellen op tot een voordeel van 276 duizend euro.

Beschermd Wonen (V 571 duizend euro)

Op basis van de verantwoording ultimo 2019 bedraagt het resultaat voor de regio 8,5 miljoen euro positief. Het aandeel van Groningen in het positieve resultaat is 3,3 miljoen euro. In de begroting was gerekend met een vrijval van 2,7 miljoen euro, het voordeel is derhalve 0,6 miljoen euro hoger.

Subsidies oude jaren (V 540 duizend euro)

Binnen het sociale domein hebben we, in het kader van Maatschappelijke Kosten en Baten-analyse (MKBA) evenals in 2018, strakker op de verantwoording van subsidies gestuurd. Dit heeft tot een bate geleid van 540 duizend euro.

Bedrijfsvoeringskosten (V 770 duizend euro)

Het voordeel op de bedrijfsvoeringskosten wordt voor 331 duizend euro veroorzaakt door een administratieve verschuiving. De loonkosten van administratie Werk worden gezien als indirect en daardoor niet geboekt in deelprogramma 1.1, maar in deelprogramma 14.1. De begroting 2019 was hier nog niet op aan gepast (zie ook toelichting bij deelprogramma 14.1).

Daarnaast is het project doorontwikkeling KIK (onderdeel van Kansen in Kaart) later dan gepland gestart, dit heeft in 2019 tot een voordeel van ruim 100 duizend euro geleid. De rest van het voordeel vloeit met name voort uit maatregelen die genomen zijn in verband met de financiële situatie van de gemeente. Dit heeft onder meer geleid tot het invoeren van een vacaturestop met ingang van medio september 2019. Als gevolg hiervan zijn lopende en vrijkomende vacatures niet meer ingevuld, hierdoor is een voordeel ontstaat op loonkosten ambtelijk personeel, inhuurkrachten en overige personele kosten.

Samenwerkingsverbanden (V 8,3 miljoen euro)

Het voordeel bij Samenwerkingsverbanden is als volgt opgebouwd:

Maatschappelijke opvang (V 1,5 miljoen euro)

Het resultaat van 1,5 miljoen euro is het resultaat voor de totale beschikbare middelen Maatschappelijke Opvang voor de Groninger gemeenten. Dit bedrag bestaat uit drie onderdelen. Ten eerste is vanwege een destijds op handen zijnde korting van de Rijksmiddelen, 260 duizend euro niet toegekend of aangevraagd en zijn de activiteiten van de aanbieders hiermee in lijn gebracht. Ten tweede is voor 460 duizend euro subsidie teruggevorderd over 2018. Dit werd pas na de subsidievaststellingen medio 2019 duidelijk, het gaat hier om een incidenteel voordeel. Ten derde valt 380 duizend euro vrij vanwege landelijke beeld dat op de budgetten zou worden gekort. Hierdoor hoefde er ook geen beroep op het resultaat van 400 duizend euro van voorgaande jaren te worden gedaan hetgeen in 2019 extra beschikbaar was.

Regionale transformatie agenda jeugd (V 2,2 miljoen euro)

In de regionale transformatieagenda zijn de inhoudelijke ontwikkelopgaven voor de komende jaren voor de jeugdhulpregio Groningen uitgewerkt. Het fonds is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen. Wij zijn de penvoerder voor deze gelden. We hebben 2019 gebruikt om samen met alle gemeenten te inventariseren welke projecten een bijdrage leveren aan de vastgestelde doelen. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat aan elk project monitoring en een leer-ontwikkel model is gekoppeld. Ontwikkelingsgericht en transformatief werken kost tijd, daardoor is nog niet het volledige budget ingezet in 2019.

Begeleiding Statushouders (V 1,0 miljoen euro)

Er is in de meicirculaire van 2019 267 duizend euro beschikbaar gekomen voor de verhoging van het taalniveau van statushouders. Deze middelen konden dit jaar beperkt worden ingezet. Daarnaast is in de meicirculaire van 2019 436 duizend euro beschikbaar gekomen voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders waarvan de kosten in 2017 en 2018 zijn gemaakt. Samen met enkele kleinere meevallers heeft dit per saldo tot een voordeel van 1 miljoen euro geleid.

Werk in Zicht (V 3,2 miljoen euro)

Werk in Zicht (WIZ) is een regionaal samenwerkingsverband voor de arbeidsmarktregio Groningen. Gemeente Groningen is centrumgemeente voor de regionale samenwerking en voor de subregio Centraal. Binnen dit samenwerkingsverband worden diverse projecten uitgevoerd. Op een aantal projecten hebben we de beschikbare middelen in 2019 niet volledig uit gegeven. Op het project versterking lokale werkgelegenheid, uitvoering 1000-banenplan, resteert een bedrag van 2,3 miljoen euro. De plaatsing vanuit het 1000 banenplan ligt op schema, hiervoor is minder gebruik van scholing gemaakt dan verwacht. Bovendien betreft het een meerjarig project waarvoor de middelen al volledig in de begroting zitten. Daarnaast hebben we een voordeel van 786 duizend euro op het project 'versterken regionale samenwerking voor kwetsbare werkzoekenden', hiervoor zijn de gelden pas na de zomer beschikbaar gekomen. Op de overige projecten en activiteiten bedraagt het voordeel 128 duizend euro.

Overige kleinere voordelen op samenwerkingsverbanden tellen op tot 318 duizend euro voordeel. Het betreft hier Vrouwenopvang (14 duizend euro), Actiecentrum Veiligheid en Zorg (136 duizend euro) en Akkoord van Groningen (168 duizend euro).

Uitbreiding voorschoolse peuteropvang (V 1,0 miljoen euro)

We hebben meer rijks gelden ontvangen dan verwacht. Daarnaast gaat de groei van de voorschoolse peuteropvang minder hard dan waar we vanuit waren gegaan.

Vrijval oude inburgeringsgelden (V 478 duizend euro)

Op de reservering van inburgeringsgelden van vóór 2015, die van het rijk zijn ontvangen, rust geen terugbetalingsverplichting meer. We hebben deze balanspost vrij laten vallen. Dit geeft een voordeel van 478 duizend euro.

2.3 Afwijkingen ten opzichte van Voortgangsrapportage 2019-II

In de voortgangsrapportage 2019-II (VGR 2019-II) verwachtten we een voordeel van 5,9 miljoen euro. Daarmee is het rekeningresultaat 2019 ten opzichte van de prognose in de VGR 2019-II 36,3 miljoen euro positiever.

Het bedrag van 36,3 miljoen euro gerelateerd aan het lastentotaal in de actuele begroting van 1,2 miljard euro betekent een afwijking van ongeveer 3,0%. Daarmee is deze afwijking op totaalniveau net binnen onze norm (3% van het lastentotaal) voor begrotingsbeheer. Er zijn echter een tweetal grote posten die dit beeld verstoren:

Resultaat Grondzaken ten opzichte van de VGR 2019-II (V 8,4 miljoen euro)

Bij de VGR 2019-II was een resultaat afgegeven van 0,5 miljoen euro als resultaat op Grondzaken. Het resultaat is daarmee 7,6 miljoen euro positiever uitgevallen in deze jaarrekening. De herzieningen van de grondexploitaties hebben in het vierde kwartaal plaatsgevonden en komen in 2020 in de raad. Winstnemingen en beoordelingen verliesvoorzieningen waren pas na het opstellen van de VGR 2019-II goed in beeld en daarmee niet voorzienbaar. Grondzaken was al wel als onzekerheid opgenomen.

Gemeentefonds ten opzichte van de VGR 2019-II (V 3,9 miljoen euro)

Het voordeel op het gemeentefonds ten opzichte van de VGR 2019-II bedraagt 3,9 miljoen euro. Bij de VGR 2019-II gingen we nog uit van een nadeel van 3,4 miljoen euro. De uitkomsten van de december circulaire waren bij het opstellen van de VGR 2019-II nog niet in beeld. Daarmee is dit resultaat ten opzichte van de prognose niet voorzienbaar.

3. Voorstellen

3.1 Voorstel bestemming rekeningresultaat 2019

In bijlage 1 vindt u onze voorstellen voor de bestemming van het rekeningresultaat. In deze paragraaf geven wij een samenvatting.

Op 22 april 2020 heeft uw raad het nieuwe kader voor resultaatbepaling en bestemming vastgesteld. Hierin is opgenomen welke bestemmingsvoorstellen wel en welke niet mogen worden opgenomen in het raadsvoorstel bij de gemeenterekening.

De volgende resultaatcategorieën en de daaraan gekoppelde bestemming zijn in bovengenoemde raadsvoorstellen vastgesteld:

- Resultaat ingezet of gedekt bij de laatst vastgestelde begroting
- Intensiveringsmiddelen
- Bijzondere resultaten
- Meerjarige projecten
- Incidentele middelen gemeentefonds
- Samenwerkingsverbanden/centrumgemeente
- Bijdragen naar bekleemde reserve
- Niet in het kader opgenomen voorstellen

Wij stellen uw raad voor, conform het vastgestelde kader resultaatbepaling en resultaatbestemming, het rekeningresultaat volgens genoemde verdeling en zoals opgenomen in bijlage 1 en bijlage 2 van dit raadsvoorstel, te bestemmen. Er doen zich een aantal zaken voor die niet zijn opgenomen in het kader maar die we uw raad wel ter besluitvorming voorleggen om uiteenlopende redenen. Indien nodig doen we daarbij ook een voorstel tot aanpassing van het kader.

Een en ander leidt tot de volgende verdeling:

Voordelig resultaat	42.236
<hr/>	
1. Resultaat ingezet bij de begroting 2020	-8.146
2. Intensiveringsmiddelen	-2.206
3. Bijzondere resultaten	-4.129
4. Meerjarige projecten	-6.542
5. Incidentele middelen gemeentefonds	-4.522
6. Samenwerkingverbanden / centrumgemeente	-8.316
7. Bijdragen naar bekleemde reserve	-966
8. Niet in het kader opgenomen voorstellen	-2.955
Totaal bestemmingsvoorstellen	-37.782
<hr/>	
Resterend besteedbaar resultaat	4.454
Inzet voor tekort BUIG	-1.800
Inzet weerstandsvermogen / buffer corona	-2.654
<hr/>	
Besteedbaar resultaat	0
<hr/> <hr/>	

Het resultaat na bestemming bedraagt 4.454 miljoen euro voordelig. Wij stellen voor van het resterende besteedbaar resultaat 1,8 miljoen in te zetten voor het tekort op de BUIG in 2020. In oktober 2019 is de raad geïnformeerd via een brief over een nieuw tekort op de Buig voor 2020 van 1,8 mln. Dit kon niet meer worden

meegenomen in de begroting 2020. In deze brief aan de raad is opgenomen, dat we bij de rekening 2019 zullen bekijken of het resultaat ruimte biedt om dit aanvullende tekort op te lossen. Deze situatie doet zich nu voor, het resultaat na bestemming biedt voldoende ruimte om dit tekort op te lossen.

Na de inzet voor het tekort op de BUIG resteert er een bedrag van 2,654 miljoen euro. Wij stellen voor met dit bedrag het weerstandsvermogen te versterken om zo meer draagkracht te creëren voor de financiële gevolgen van de coronacrisis.

3.2 Voorstel instellen en opheffen van reserves en voorzieningen

In hoofdstuk 3 en 4 van het onderdeel financieel beeld in de gemeenterekening zijn gedetailleerde overzichten opgenomen van alle reserves en voorzieningen binnen onze gemeente. In bijlage 2 van dit raadsvoorstel is een overzicht opgenomen van alle in te stellen en op te heffen reserves. Daarnaast is te zien welke voorzieningen in 2019 zijn ingesteld.

3.3 Begrotingswijziging

De begrotingswijziging die hoort bij de bestemmingsvoorstellen die in dit raadsvoorstel zijn opgenomen, is opgenomen in bijlage 3 bij dit raadsvoorstel.

Bijlagen

Bijlage 1.

1. Overzicht en toelichting voorstellen bestemming rekeningresultaten

OVERZICHT

Binnen de deel-overzichten zijn de voorstellen als volgt gegroepeerd:

- Resultaat ingezet of gedekt bij de laatst vastgestelde begroting
- Extra beleid/meerjarenprogramma's
- Bijzondere resultaten
- Meerjarige projecten
- Incidentele middelen gemeentefonds
- Samenwerkingsverbanden/centrumgemeente
- Bijdragen naar bekleemde reserve
- Niet in het kader opgenomen voorstellen

Een negatief bedrag in onderstaande tabel betreft een voorgestelde bestemming waardoor het besteedbaar resultaat wordt verlaagd. Een positief bedrag betekent een verhoging van het besteedbaar resultaat, bijvoorbeeld doordat voorgesteld wordt een nadeel te verrekenen met een bestemmingsreserve.

Nr	Directie	Rekening resultaat ingezet/gedekt bij begroting 2020	
1	Algemeen	Rekening resultaat 2019 ingezet ter dekking begroting 2020	-7.000
2	SO	Aanpassingen UT Delfiahaven Hoogkerk	-395
3	SO	Planschade dekking Pythagorascomplex	-751
Totaal resultaat ingezet / gedekt bij begroting 2020			-8.146

Nr	Directie	Intensiveringen	
4	MO	Uitvoeringskosten U&S	-150
5	MO	Cultuur, Verrijken	-189
6	MO	Algemene zorg en veiligheid	-117
7	MO	Frictiekosten afschaffen Huishoudelijke hulp	-50
8	Concernstaf	Gebiedsprogramma	-109
9	Stadsbeheer	Kinderboerderij Stadspark	76
10	MO	Frictiekosten Wij	-175
11	SO	Tijdelijke maatregelen Fiets	-106
12	SO	Intensiveringsmiddelen Verkeer	-901
13	SO	Leefomgeving en groen, voetgangers	-257
14	SO	Groningen geeft Energie	-228
Totaal Intensiveringen			-2.206

Nr	Directie	Bijzondere resultaten	
15	MO	Co-investeringsfonds Sport	-100
16	Sport050	Vrijval kapitaallasten Co-investeringsfonds Sport	-204
17	Vastgoed	Resultaat Onderwijshuisvesting	-1.170
18	GMT	Flankerend beleid	-1.547
19	Stadsbeheer	Kostendekkende exploitatie begraven	-81

20	SO	Wijkvernieuwing SIF	-52
21	SO	Inzet resultaat Grondzaken tbv SIF	-975
Totaal Bijzondere resultaten			-4.129

Nr	Directie	Meerjarige projecten Groningen	
22	PD	Virtueel Groningen	-145
23	Vastgoed	Revitalisering Stadhuis	-241
24	Concernstaf	Coöperatieve wijkraad, buurtaccommodatie Oosterparkwijk	177
25	Concernstaf	Herindelingsbudgetten	1.516
26	Concernstaf	Transitie maatschappelijk vastgoed Beijum	72
27	IDV	Bijstand op Maat	-38
28	SSC I&S	Outsourcing ICT, vertraging	-1.668
29	SSC I&S	Outsourcing ICT, verschuiving transitiekosten	-1.780
30	SSC I&S	Outsourcing ICT, projectkosten standaardisatie en rationalisatie	-1.022
31	SSC I&S	Projectkosten vernieuwing applicaties sociaal domein (VASD)	-102
32	SSC I&S	Transitie DIV	-328
33	SO	Plankosten verkenning Oosterpoort	-590
34	SO	Fonds Dijkpark	-126
35	SO	Uitvoeringsprogramma Bodem	-574
36	SO	Werkzaamheden ten laste van de reserve Bodem	93
37	SO	Centrum Visie Haren	-92
38	SO	Implementatie omgevingsweg	-526
39	SO	Meerjarig project lumpsum aardbeving / NPG	-864
40	SO	Interne plankosten ZRW	-304
Totaal Meerjarige projecten			-6.542

Nr	Directie	Incidentele middelen Gemeentefonds	
41	MO	Kansrijke start	-72
42	MO	Ouderen Armoede beleid	-55
43	MO	LVV (voorheen Bed, Bad en Brood)	-70
44	PD	NL DIGIbeter innovatie budget	-328
45	Iederz	Bonus Nieuw Beschut	-179
46	Iederz	Bonus Nieuw Beschut	-284
47	MO	Veilige Steden	-30
48	IDV	Extra middelen schuldhulpverlening en armoede	-232
49	Bestuur	Raadsondersteuning Groningen	-71
50	SO	Zero-emissie stadslogistiek	-127
51	SO	Pilot Woningmarkt	-250
52	SO	Transitie warmte, wijkaanpak, energieloketten	-686
53	SO	Aardgasvrije wijken	-1.309
54	SO	Regionale energiestrategie	-326

55	SO	Soc en emotionele ondersteuning gezondheids gevolgen aardbeving	-493
----	----	---	------

Totaal incidentele middelen Gemeentefonds -4.522

Nr.	Directie	Samenwerkingsverbanden / Centrum gemeente	
56	MO	Transformatie Sociaal Domein Jeugd	-2.178
57	MO	Vrouwenopvang	-14
58	MO	Maatschappelijke opvang	-1.533
59	MO	Verhoogde asielinstream	-1.039
60	Werk	Samenwerkingsverband Werk in Zicht	-3.248
61	CS	Akkoord van Groningen	-168
62	SO	Actiecentrum voor Veiligheid en Zorg	-136

Totaal Samenwerkingsverbanden / Centrum Gemeente -8.316

Nr	Directie	Stortingen in bekleemde reserve	
63	SO	Nadeel Grote Markt tlv bekleemde reserve	141
64	MO	Verrijken Kunstwerf, intensiveringen cultuur	-125
65	Concernstaf	Investeringen in de openbare ruimte Stadsbeheer	-254
66	CS	Realisatie Multifunctionele Acc de Wijert	-200
67	SO	Afwikkeling project HOV West	-528

Totaal Stortingen in bekleemde reserve -966

Niet in het kader opgenomen voorstellen

68	Concernstaf	Gebiedsgericht werken	-607
69	SO	Taakstelling Grondzaken	-2.500
70	SO	Verrekening complex hergebruik grond met reserve hergebruik grond	152

Totaal Niet in het kader opgenomen voorstellen -2.955

71	IDV	Inzet rekeningresultaat Tekort BUIG 2020	-1.800
-----------	------------	--	--------

72	Concern	Bestemming voordelig saldo rekening 2019 Groningen	2.654
-----------	----------------	---	--------------

Totaal	Totaal ingediende voorstellen	42.236
---------------	--------------------------------------	---------------

TOELICHTING BESTEMMINGSVOORSTELLEN

Nr	Directie	Bestemmingsvoorstel	Bedrag
CATEGORIE INZET IN DE BEGROTING 2020			
1.	Diversen	Programma Diversen – Deelprogramma Diversen Rekening resultaat ingezet ter dekking begroting 2020 Bij de begroting 2020 heeft uw raad 7 miljoen euro van het rekeningresultaat 2019 ingezet als dekkingsmiddelen voor de begroting 2020.	-7.000
2.	SO	Programma Wonen - Deelprogramma Kwaliteit woningvoorraad UT Delfiahaven Hoogkerk Voor het realiseren van de aanpassingen in de UT Delfiahaven Hoogkerk worden de kosten ad 395 duizend euro gedekt uit de intensiveringsmiddelen wonen (en leefkwaliteit) vanuit de begroting 2019 (zie rv 72021-2020). Het voorstel is deze middelen via een voorbeslag op het rekeningresultaat 2019 in 2020 toe te voegen aan de beklemde reserve kapitaallasten.	-395
3.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Overige wonen Planschade dekking Pythagorascomplex Er treedt in 2020 planschade op bij het Pythagorascomplex en de Bleekerstraat, door plannen die eerder zijn vastgesteld. Voorgesteld wordt deze planschade, die ten laste van het weerstandsvermogen komt, te dekken uit het rekening resultaat 2019 (rv 94948-2020).	-751
CATEGORIE INTENSIVERINGSMIDDELEN			
4.	MO	Programma Overhead en Ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie Uitvoeringskosten Uitvoering en Services Maatschappelijke Ontwikkeling Voor 2019 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor extra inzet van administratieve ondersteuning voor o.a. inkoop en transformatie en het borgen van een goedkeurende accountantsverklaring. Daarvoor is het nodig dat we onze processen beter beschrijven, investeren in gesprekken met de accountant en collega's intern en dat een en ander goed gedocumenteerd en vastgelegd moet worden. Ook moet extra geïnvesteerd worden om prestatielevering door onze eigen organisatie vast te stellen (door daadwerkelijk controles uit te voeren op geleverde zorg). Daar is extra capaciteit voor nodig. Dit vraagt 2,5 fte aan capaciteit. We stellen voor de resterende middelen van 150 duizend euro beschikbaar te houden voor de uitvoering hiervan in 2020.	-150
5.	MO	Programma Cultuur - Deelprogramma Culturele infrastructuur Cultuur, thema Verrijken De middelen voor cultuur in de begroting 2019 waren zowel bestemd voor het oplossen van oude knelpunten als voor een groot aantal ambities. In 2020 zullen deze verder worden uitgewerkt. Daarnaast zullen de middelen ook dienen voor het oplossen van een aantal knelpunten in 2020. We stellen voor het restant bedrag van 189 duizend euro mee te nemen naar 2020.	-189
6.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg – Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Algemene zorg en veiligheid Een aanzienlijk deel van het budget is in 2019 niet ingezet omdat eind 2019 de contouren van de opgaven en de knelpunten scherp zijn geworden. In 2020 worden de resterende middelen ingezet voor het meerjarenprogramma psychisch kwetsbaren (vacature programmamanager) en voor de aanpak van personen met verward gedrag. We stellen voor de resterende middelen van 117 duizend euro hiervoor beschikbaar te houden in 2020.	-117
7.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg - Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Friciekosten afschaffen huishoudelijke hulp In de 2e helft van 2019 is gestart met het project voor de afschaffing van de algemene voorziening Huishoudelijk Hulp. Van het beschikbare	-50

		budget is 50 duizend euro in 2019 niet besteed. We stellen voor deze middelen in te zetten in 2020.	
8.	Concernstaf	Programma College, raad en gebiedsgericht werken – Deelprogramma Gebiedsgericht werken Gebiedsprogramma Van het budget dat in 2019 beschikbaar is gesteld voor het gebiedsprogramma resteert nog 109 duizend euro omdat programmaonderdelen niet altijd te realiseren zijn binnen het tijdsbestek van een jaar. Dit heeft te maken met processen die kalenderjaren overstijgen en tijdslijnen van besluitvormingsprocessen binnen onze organisatie. Voor een zorgvuldig participatieproces stellen we voor om de middelen toe te voegen aan het gebiedsprogramma 2020.	-109
9.	Stadsbeheer	Programma Onderwijs – Deelprogramma Onderwijskansen Kinderboerderij Stadspark In 2019 is 76 duizend euro uitgegeven voor huisvesting Stadspark, dit nadelig resultaat moet nog worden verrekend met de reserve extra beleid m.b.t. groot onderhoud kinderboerderijen.	76
10.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg – Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Friciekosten WIJ In het raadsvoorstel Bezuinigingstaakstelling Wij van 2019 is voor 2019 een frictiekostenbudget van 375 duizend euro beschikbaar gesteld. De uitvoering van de acceleratie is pas laat in 2019 op gang gekomen. Een aantal afspraken worden pas in 2020 geëffectueerd. Het bedrag van 175 duizend euro is in 2020 nodig om de bezuinigingsdoelstelling te realiseren.	-175
11.	SO	Programma Verkeer – Deelprogramma Fiets Tijdelijke maatregelen Fiets In het coalitieakkoord zijn middelen vrijgemaakt voor tijdelijke maatregelen t.a.v. fietsen in de binnenstad. Wij stellen voor de middelen te bestemmen ter verdere uitvoering van deze maatregelen in 2020.	-106
12.	SO	Programma Verkeer – Deelprogramma Overige verkeer Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer Op 18 december heeft uw raad het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2020-2023 vastgesteld. Binnen het programma wordt er rekening mee gehouden dat niet alle structureel beschikbare middelen vanaf het begin van het programma nodig zijn. Deze incidentele vrijval van de structurele middelen wordt ingezet ter dekking van exploitatie-projecten die zijn vastgesteld binnen het meerjaren programma. We stellen voor het resterende bedrag van 901 duizend euro beschikbaar te houden voor de resterende looptijd van het programma.	-901
13.	SO	Programma Kwaliteit van de leefomgeving – Deelprogramma Onderhoud en beheer openbare ruimte Leefomgeving en groen, voetgangers Deze middelen zijn in 2019 maar deels besteed, mede omdat ze halverwege het jaar beschikbaar kwamen. Wij stellen voor deze beschikbaar te houden voor de uitvoering in 2020.	-257
14.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit Woningvoorraad Groningen geeft Energie Groningen Geeft Energie is een doorlopend programma. Begin 2019 is afgeschaald vanwege onzekerheid rondom het coalitieakkoord. Wij stellen voor het resultaat dat hierdoor is ontstaan in 2020 beschikbaar te houden voor Groningen Geeft Energie.	-228
		CATEGORIE BIJZONDERE RESULTATEN	
15.	MO	Programma Sport en Bewegen - Deelprogramma Sportieve infrastructuur Co-investeringsfonds sport Middels een raadsbesluit van 26 juni 2019 is besloten een bijdrage van 100 duizend euro aan de provincie Groningen beschikbaar te stellen in verband met het realiseren van roeivriendelijke damwanden door de	-100

		provincie Groningen in een deel van het Noord Willems kanaal. Dit geld is door de Provincie Groningen in 2019 niet besteed en zal in 2020 worden besteed.	
16.	Sport 050	Programma Sport en Bewegen - Deelprogramma Sportieve infrastructuur Vrijval kapitaallasten co-investeringsfonds sport Op 30 november 2016 heeft uw raad besloten de vrijval van kapitaallasten sportaccommodaties als bijzonder resultaat aan te merken ter dekking van toekomstige noodzakelijke sportinvesteringen volgens het Mulieronderzoek. Het resultaat vrijval kapitaallasten sportaccommodaties wordt verrekend met de bestemmingsreserve (co)investeringsfonds sportaccommodaties.	-204
17.	Vastgoed	Programma Onderwijs- Deelprogramma Onderwijskansen Resultaat Onderwijshuisvesting Het resultaat op onderwijshuisvesting bedraagt in 2019 1,17 miljoen. Resultaten op onderwijshuisvesting zijn door uw raad benoemd als bijzonder. Resultaten verrekenen wij met de reserve onderwijshuisvesting.	-1.170
18.	GMT	Programma College, raad en gebiedsgericht werken - Deelprogramma College van burgemeester en wethouders en gemeenteraad Flankerend beleid In 2019 is er voor ca 0,3 miljoen euro een beroep gedaan op het flankerend beleid. De reserve flankerend beleid had een beginstand van 1,880 miljoen euro, het resterende saldo van 1,547 miljoen euro storten we weer terug in de reserve flankerend beleid.	-1.547
19.	Stadsbeheer	Programma Kwaliteit van de leefomgeving – Deelprogramma Onderhoud en beheer openbare ruimte Kostendekkende exploitatie begraven De leges met betrekking tot begraven mogen ten hoogste kostendekkend zijn. Overschotten en tekorten in enig jaar worden derhalve verrekend met de daarvoor ingestelde reserve. We stellen voor het voordelig exploitatie resultaat van 81 duizend euro op de kostendekkende exploitatie toe te voegen aan de reserve Begraafplaatsen.	-81
20.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit van de woningvoorraad Wijkvernieuwing SIF Het SIF is door uw raad aangemerkt als bijzonder resultaat. Resultaten blijven beschikbaar voor de benoemde groep activiteiten. De wijkvernieuwing heeft in 2019 op een budget van 2,8 mln. 52 duizend euro over gehouden. Wij stellen voor dit te bestemmen voor de verdere uitvoering van de wijkvernieuwingplannen in 2020.	-52
21.	SO	Programma Wonen– Deelprogramma Overige wonen Resultaat Grondzaken tbv SIF In het kader SIF is opgenomen dat positieve resultaten uit grondzaken kunnen worden ingezet ter aanvulling van het SIF. In 2018 is geld dat oorspronkelijk bestemd was voor het Historisch museum ingezet voor de Kunstwerf, omdat andere dekking niet voorhanden was. Nu is er de gelegenheid dit tekort ten opzichte van de eerder gedane toezeggingen ongedaan te maken. daarom stellen wij voor (conform rv 71933-2020) 975 duizend euro positief resultaat uit grondzaken toe te voegen aan de reserve SIF, ten behoeve van het Historisch Museum.	-975
CATEGORIE MEERJARIGE PROJECTEN			
22.	PD	Programma Dienstverlening - Deelprogramma Publieke dienstverlening Virtueel Groningen Het programma Virtueel Groningen heeft als ambitie om middels digitale transformatie meer integrale en passende digitale dienstverlening te leveren aan onze inwoners en ondernemers. Door de uitloop van de verkenningsfase in 2019 zijn een aantal activiteiten en projecten later gestart. We stellen daarom voor de hiermee verband houdende onder uitputting door te schuiven naar 2020.	-145

23.	Vastgoed	<p>Programma Overhead en ondersteuning organisatie – Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie</p> <p>Revitalisering en tijdelijke huisvesting Stadhuis</p> <p>Uw raad heeft in november 2018 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de kosten tijdelijke huisvesting tijdens verbouwing van het stadhuis. Hiervan is in 2019 762 duizend besteedt. We stellen voor het resterende budget van 241 duizend euro beschikbaar te houden voor de resterende looptijd van het project.</p>	-241
24.	CS	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken– Deelprogramma Gebiedsgericht werken</p> <p>Coöperatieve wijkraad, buurtaccommodaties Oosterparkwijk</p> <p>De projecten Buurtaccommodaties Oosterparkwijk, Heerdenaanpak en Cooperatieve wijkraad zijn door uw raad aangemerkt als meerjarig projecten. Middelen hiervoor blijven beschikbaar gedurende de looptijd van het project en zijn in voorgaande jaren toegevoegd aan de reserve gebiedsgericht werken. Aan de raad wordt voorgesteld om de gemaakte kosten in 2019 tbv het project “Coöperatieve wijkraad” ad. 88 duizend euro en het project “Buurtaccommodaties Oosterparkwijk” ad 89 duizend euro aan de reserve te onttrekken.</p>	177
25.	Concernstaf	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken - Deelprogramma College van burgemeester en wethouders en gemeenteraad</p> <p>Gemeentelijke herindeling</p> <p>Ter dekking van de herindelingskosten stelt BZK in de periode 2017-2022 middelen ter beschikking. Vanwege de korte doorlooptijd lopen deze te ontvangen rijksbijdragen niet gelijk op met de te maken kosten. Hierdoor is er bij de rekening 2019 ten opzichte van de reeds ontvangen gelden in 2019 een tekort van ongeveer 1,5 miljoen euro. In de periode 2019-2022 worden de resterende rijksbijdragen ontvangen waaruit de overschrijding van 2018 en 2019 kan worden gedekt.</p>	1.516
26.	Concernstaf	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken - Deelprogramma Gebiedsgericht werken</p> <p>Transitie maatschappelijk vastgoed Beijum</p> <p>Het college heeft 28-3-2017 besloten het restant van het krediet (241 duizend euro) voor de transitie maatschappelijk vastgoed in Beijum beschikbaar te houden voor de afronding. Zie collegevoorstel "Afkkoop huurcontract Gezondheidscentrum Emingaheerd 8". Voorgesteld wordt om de kosten 2019 die hiervoor zijn gemaakt ten laste van het gereserveerde bedrag te brengen. Het gereserveerde bedrag staat in de reserve gebiedsgericht werken.</p>	72
27.	IDV	<p>Programma Werk en Inkomen – Deelprogramma Werk en activering</p> <p>Bijstand op Maat</p> <p>Het meerjarig experiment Bijstand op Maat loopt van 2017 door tot in 2020. In 2020 wordt dit plan grotendeels gedekt door ESF-middelen. De middelen die we vanuit 2019 willen meenemen (38 duizend euro) gaan we inzetten voor de kosten van de projectleider, het eindrapport van het onderzoek dat door de RUG wordt uitgevoerd en het onderzoek van Bureau Onderzoek en Statistiek.</p>	-38
28.	SSC I&S	<p>Programma Overhead en ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie</p> <p>Outsourcing ICT, Vertraging</p> <p>De outsourcing loopt trager dan verwacht, dit leidt er toe dat de kosten in 2019 lager zijn maar naar verwachting in 2020 als nog moeten worden gemaakt.</p>	-1.668
29.	SSC I&S	<p>Programma Overhead en ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie</p> <p>Outsourcing ICT, Verschuiving transitiekosten</p> <p>Met Fujitsu is voor de transitie tot en met maart 2020 een vaste prijs afgesproken van netto 14,2 miljoen euro te betalen over drie jaar. De betaling geschiedt in gedeelten na afronding van iedere fase. Volgens de planning zou tot en met 2019 70% van de transitie gerealiseerd en betaald zijn. In de begroting 2020 is opgenomen dat 30% in 2020 betaald zal worden. Door de vertraging in de transitie is tot en met</p>	-1.780

		2019 is 57,5% van de transitie gerealiseerd. Derhalve dient in 2020 nog 42,5% te worden afgewikkeld. Het hieraan verbonden bedrag bedraagt 1,780 miljoen euro dat in 2020 extra nodig is. Dit deel van de te betalen transitieprijs wordt via dit bestemmingsvoorstel overgebracht van 2019 naar 2020.	
30.	SSC I&S	Programma Overhead en ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie Outsourcing ICT, Projectkosten standaardisatie en rationalisatie De projectuitgaven zullen verspreid over de komende jaren noodzakelijk zijn om door rationalisatie en standaardisatie de bezuinigingstaakstellingen die daarvoor gelden te kunnen realiseren. In 2019 is door de extra benodigde inzet voor de transitie outsourcing minder tijd en energie aanbesteed dan aanvankelijk gedacht. In 2020 en 2021 voorzien we daarom een inhaalslag	-1.022
31.	SSC I&S	Programma Overhead en ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie Projectkosten vernieuwing applicaties sociaal domein (VASD) In 2020 vindt de aanbesteding plaats voor vervanging van een aantal applicaties in het sociaal domein. Voorgesteld wordt de in 2019 niet-bestede kapitaallasten van de huidige, afgeschreven applicatie beschikbaar te houden voor het meerjarig project " Vernieuwing applicaties sociaal domein (VASD)".	-102
32.	SSC I&S	Programma Overhead en ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie Transitie DIV Door vertraging in het meerjarig project transitie DIV verschuift een deel van de kosten van 2019 naar 2020 e.v.	-328
33.	SO	Programma Cultuur – Deelprogramma Culturele infrastructuur Plankosten verkenning Oosterpoort Het budget voor de verkenning naar een nieuwe Oosterpoort is nog niet geheel besteed in 2019. Wij stellen voor de middelen beschikbaar te houden voor afronding van het project.	-590
34.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Overig wonen Fonds Dijkpark Voor het project Dijkpark zijn vanuit de voormalige gemeente Ten Boer middelen beschikbaar gesteld aan het dorp Garmerwolde. Deze middelen worden beheerd door de gemeente. Het resterende bedrag moet beschikbaar blijven voor 2020 en verder om hier verder uitvoering aan te kunnen geven.	-126
35.	SO	Programma Kwaliteit Leefomgeving - Deelprogramma Onderhoud en beheer openbare ruimte Uitvoeringsprogramma Bodem Op het uitvoeringsprogramma Bodem vindt 574 duizend euro vrijval plaats. Wij stellen voor deze middelen te behouden ten behoeve van de uitvoering in 2020, conform het kader voor meerjarige projecten.	-574
36.	SO	Programma Kwaliteit Leefomgeving - Deelprogramma Onderhoud en beheer openbare ruimte Uitvoeringsprogramma Bodem Wij stellen voor, conform het kader voor meerjarige projecten, de kosten van bodemonderzoek Woltersum en van herinrichting Selwerderhof ten laste van de daarvoor bestemde reserve te brengen.	93
37.	SO	Programma Economie en Werkgelegenheid – Deelprogramma Aantrekkelijke stad Centrumvisie Haren In 2019 zijn we in samenwerking met het Dorpsfonds Haren en Ondernemend Haren gestart met uitvoering van de Centrumvisie Haren. We stellen voor een vervolg te geven aan deze uitvoering en hiervoor het resterende budget van 2019 beschikbaar te houden voor 2020.	-92
38.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Overig wonen Invoering omgevingswet Kosten van digitalisering en ICT die waren voorzien voor 2019 zullen in 2020 worden gemaakt. Wij stellen voor de resterende middelen te	-526

		bestemmen voor de verdere uitvoering van het project.	
39.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit Woningvoorraad Lumpsum aardbevingen Niet alle middelen die vanuit het Rijk zijn ontvangen t.b.v. het aardbevingsdossier zijn besteed. Wij stellen voor deze beschikbaar te houden voor uitvoering in 2020.	-864
40.	SO	Programma Overhead en ondersteuning organisatie - Deelprogramma Overhead en ondersteuning organisatie Interne plankosten zuidelijke ringweg Bij de jaarrekening 2014 is 600 duizend euro beschikbaar gesteld voor de plankosten Zuidelijke Ringweg. Dit ter dekking van de tariefverschillen c.q. niet door de ZRW gefinancierde kosten. Ultimo 2019 is hier nog 304 duizend euro van beschikbaar voor de komende jaren.	-304
CATEGORIE INCIDENTELE MIDDELEN GEMEENTEFONDS			
41.	MO	Programma Welzijn, Gezondheid en Zorg – Deelprogramma Sociaal klimaat Kansrijke start In de meicirculaire 2019 is voor de jaren 2019, 2020 en 2012 jaarlijks 72 duizend euro beschikbaar gesteld voor de impuls Kansrijke start (als onderdeel van de GIDS gelden). Conform het projectplan Kansrijke start Groningen 2020-2022 zetten we deze middelen de komende jaren in.	-72
42.	MO	Programma Werk en Inkomen – Deelprogramma Inkomen en armoede verlichting Ouderen Armoedebeleid In verband met het opstellen en uitwerking nieuw beleid en beleidsharmonisatie is er nog geen/onvoldoende aandacht gegeven aan dit onderdeel van Armoede. In 2020 zal er invulling worden gegeven aan de invulling en uitwerking van deze middelen. Voorstel is dan ook deze middelen mee te nemen naar 2020 en daar de beleidsdoelen te realiseren.	-55
43.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg – Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg LVV (voorheen Bed Bad Brood) In het vorig jaar hebben veel mensen een nieuwe asielaanvraag gedaan, in verband met het veranderde beleid op het gebied van bekeerlingen en LHBTI. De verwachting was dat veel van deze aanvragen zouden worden afgewezen, en dat deze groep weer terug zou komen naar de LVV. Door onder andere het capaciteitstekort bij de IND is de wachttijd voor de afhandeling van deze procedures erg gestegen (1 jaar). Dit had tot gevolg dat er in 2019 minder mensen teruggekeerd zijn naar de LVV dan wij verwacht hadden. Daardoor is er minder geld aan de opvang en begeleiding van deze doelgroep uitgegeven. We verwachten dat wanneer de IND haar capaciteit op orde heeft er toch een groot deel van deze aanvragen afgewezen zal worden en de groep alsnog opnieuw een beroep gaat doen op de LVV. Gezien de onzekerheden over de te ontvangen subsidie (landelijk, Europees) voor de LVV voor 2020, wordt het niet gebruikte subsidiegeld van 2019 bestemd voor de opvang en begeleidingsactiviteiten in de LVV in 2020.	-70
44.	PD	Programma Dienstverlening – Deelprogramma Publieke dienstverlening NL DIGIbeter innovatiebudget Naar aanleiding van de Agenda Digitale Overheid: NL DIGIbeter stelt het Ministerie van BZK middelen beschikbaar voor innovatieve ideeën ten behoeve van integrale digitale overheidsdienstverlening aan burgers en ondernemers. De gemeente Groningen ontving 328 duizend euro in 2019. De extra middelen zijn geoormd voor twee innovatieprojecten binnen het programma Virtueel Groningen: Common Ground en Stem van Groningen (digitale democratie). We stellen daarom voor deze middelen door te schuiven naar 2020.	-328
45.	Iederz	Programma Werk en Inkomen – Deelprogramma Werk en activering	-179

		<p>Bonus Nieuw Beschut Betreft incidentele middelen vanuit de mei-circulaire 2019 welke niet meer zijn ingezet in 2019. Deze middelen zullen in 2020 ingezet worden om een verdere impuls te geven aan de instroomportaal Nieuw Beschut.</p>	
46.	Iederz	<p>Programma Werk en Inkomen - Deelprogramma Werk en activering Bonus Nieuw Beschut In mei-circulaire 2020 ontvangen we een bonus over het gerealiseerde aantal Nieuw Beschut. De verwachting is dat dit bedrag 284 duizend euro zal zijn (voor 90 medewerkers Nieuw Beschut) . In de rekening van 2019 is hiervoor een vordering op de balans opgenomen en maakt deel uit van het rekeningresultaat.</p>	-284
47.	MO	<p>Programma Veiligheid – Deelprogramma Veilige woon- en leefomgeving Veilige Steden Vanuit de decentralisatie-uitkering ‘Veile steden’ is in 2019 een bijdrage ontvangen van 30 duizend euro. Deze zal worden ingezet in 2020, we stellen daarom voor het bedrag beschikbaar te houden voor 2020.</p>	-30
48.	IDV	<p>Programma Werk en Inkomen – Deelprogramma Inkomen en armoede verlichting Extra middelen Schuldhulpverlening en armoede Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Vanuit de meicirculaire hebben we 232 duizend euro hiervoor ontvangen in 2019. Deze middelen willen we in 2020 inzetten voor eurocoaches en schuldhulpverlening in de WIJ-teams.</p>	-232
49.	Bestuur	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken – Deelprogramma College van Burgemeester en wethouders en Gemeenteraad Raadsondersteuning Groningen Vanuit de decentralisatie-uitkering ‘Raadsondersteuning Groningen hebben we een bijdrage van 71 duizend euro in 2019 ontvangen. Deze zal worden ingezet in 2020.</p>	-71
50.	SO	<p>Programma Verkeer – Deelprogramma Overig verkeer Zero-emmissie stadslogistiek Vanuit de stedelijke distributie worden projecten gefinancierd voor emissie loos vervoer. Hiervoor hebben we rijksmiddelen ontvangen die deels in 2020 ingezet wordt.</p>	-137
51.	SO	<p>Programma Wonen – Deelprogramma Jongerenhuisvesting Pilot Woningmarkt In de decembercirculaire 2018 zijn incidentele middelen voor gebiedsontwikkeling toegekend door het rijk. De uitgaven worden in 2020 in de wijkvernieuwing gedaan in Selwerd en de Wijert.</p>	-250
52.	SO	<p>Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit van de woningvoorraad Transitie warmte, wijkaanpak, energieloketten Voor het meerjarenprogramma Groningen Geeft Energie zijn in december 2019 extra rijksbijdragen ontvangen. Voor het opstellen van de Transitievisie Warmte is 202 duizend euro beschikbaar gesteld. Daarnaast is voor het opzetten van een Energieloket 74 duizend euro ontvangen. Tot slot zijn er aanvullende middelen beschikbaar voor extra ondersteuning bij de totstandkoming van aardgasvrije wijken (410 duizend euro). Wij stellen voor deze in 2020 beschikbaar te stellen voor uitvoering.</p>	-686
53.	SO	<p>Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit van de woningvoorraad Aardgasvrije wijken Eind 2019 de decentralisatie uitkering Aardgasvrije wijken ontvangen via het gemeentefonds. Deze middelen zullen in 2020 en verder worden ingezet ter uitvoering van de aardgasvrije wijken.</p>	-1.309
54.	SO	<p>Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit van de</p>	-326

		woningvoorraad Regionale energiestrategie Voor de RES is gedurende 2019 - 2021 jaar geld beschikbaar gesteld door het Rijk. Wij stellen voor het niet besteedde budget uit 2019 in te zetten voor de verdere uitvoering.	
55.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Kwaliteit van de woningvoorraad Sociaal en emotionele ondersteuning gezondheidsgevaar aardbevingen Deze middelen zijn beschikbaar gekomen via de decembercirculaire. 1,9 mln. is ingezet bij de GGD, het restant zal in de komende twee jaar worden besteed aan ondersteuning voor gezondheidsgevolgen a.g.v. aardbevingsschade.	-493
CATEGORIE SAMENWERKINGSVERBANDEN / CENTRUMGEMEENTE			
56.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg - Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Transformatie Sociaal Domein Jeugd Het Transformatiefonds Sociaal Domein jeugd is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen. In de decembercirculaire 2018 is hiertoe voor de jaren 2018 t/m 2020 jaarlijks een bedrag van 1,233 miljoen euro aan de jeugdhulpregio Groningen toegekend. De gelden worden ingezet voor de 'Transformatieagenda jeugdhulp 2.0', opgesteld onder regie van de gezamenlijke Groninger gemeenten in samenwerking met de RIGG en de ketenpartners (jeugdhulpaanbieders, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en cliëntenorganisaties). Daarnaast is in de septembercirculaire 2019 aanvullend een bedrag van 93 duizend euro beschikbaar gekomen voor het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren. Wij zijn de penvoerder voor de deze gelden. De resterende gelden worden in 2020 en 2021 ingezet.	-2.178
57.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg – Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Vrouwenopvang Voor de opvang van slachtoffers van geweld in huiselijke kring ontvangt Groningen als centrumgemeente Vrouwenopvang middelen. Centrumgemeenten hebben een regierol bij de opvang en ontvangen ook de financiële middelen. We houden het resultaat 2019 beschikbaar voor het uitvoeringsprogramma Vrouwenopvang.	-14
58.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg – Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Maatschappelijke opvang De overgebleven middelen uit 2019 zijn in 2020 nodig door kostenstijgingen bij diverse instellingen. Ook wordt er nog nagedacht om deze middelen in te zetten voor verdere ontwikkeling Maatschappelijke Opvang in de komende jaren. De Gemeente Groningen voert de Centrumregeling uit waardoor we verzoeken dit geld beschikbaar te houden voor de komende jaren	-1.533
59.	MO	Programma Welzijn, gezondheid en zorg - Deelprogramma Passende ondersteuning en zorg Verhoogde Asielinstroom We verwachten dat de nieuwe inburgeringswet per 1 januari 2021 in werking zal treden. Er zijn in 2020 hiervoor nog geen implementatiemiddelen beschikbaar gesteld. Ter voorbereiding op de nieuwe wet willen we de huidige inzet wel continueren. Hiervoor is voor 2020 een bedrag nodig van minimaal 1.2 miljoen euro. Het voorstel qua oplossingsrichting was om de opgave migratie voor 2020 te dekken uit de verwachte vrijval 2019. Er resteert nog een bedrag vanuit de verhoogde asielinstroom dat we kunnen meenemen en hiervoor kunnen inzetten. Het voorstel is dan ook om de opgave migratie 2020 deels te betalen uit de verwachte vrijval 2019 verhoogde asielinstroom	-1.039
60.	Werk	Programma Werk en inkomen – Deelprogramma Werk en activering Samenwerkingsverband Werk in Zicht (WIZ)	-3.248

		<p>Werk in Zicht (WIZ) is een regionaal samenwerkingsverband voor de arbeidsmarktregio Groningen, bestaande uit gemeenten uit Groningen, Noord-Drenthe en UWV. De regio is opgedeeld in vier subregio's. Eén van de subregio's is Centraal. De stad Groningen maakt hiervan deel uit naast nog een aantal andere gemeenten in de directe omgeving. Wij zijn centrumgemeente voor regionale samenwerking en voor de subregio Centraal.</p> <p>Het gaat om de volgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering 1000-banenplan (voordeel 2,304 miljoen euro) • WIZ samenwerking (voordeel 128 duizend euro) • Perspectief op Werk (781 duizend euro voordeel) • Verlenging impuls regionale samenwerking GGZ 2020 (30 duizend euro voordeel) <p>De besteding van deze middelen loopt door naar 2020 en verder.</p>	
61.	CS	<p>Programma Economie en werkgelegenheid – Deelprogramma Groningen Kennisstad</p> <p>Akkoord van Groningen</p> <p>Het voordelige resultaat van het Akkoord van Groningen over 2019 is 168 duizend euro. Deze middelen worden in 2020 ingezet voor de in 2019 opgestarte themagroepen.</p>	-168
62.	CS	<p>Programma Veiligheid – Deelprogramma Integriteit en veiligheid</p> <p>Actiecentrum voor Veiligheid en Zorg</p> <p>Het resultaat is 136 duizend euro positief. Dit zal in 2020 verder worden ingezet voor oa detachingskosten, vacatures, en het budget problematiek Caribische Nederlanders.</p>	-136
CATEGORIE STORTING IN BEKLEMDE RESERVE			
63.	SO	<p>Programma Economie en werkgelegenheid – Deelprogramma Overig economie en werkgelegenheid</p> <p>Nadeel Grote Markt tlv bekleemde reserve</p> <p>De financiering van het project Grote Markt is een gesloten circuit. Voor- en nadelen binnen de grondexploitatie worden verrekend met de bekleemde reserve ten behoeve van het bouwproject.</p>	141
64.	MO	<p>Programma Cultuur – Deelprogramma Culturele infrastructuur</p> <p>Verrijken Kunstwerk, intensivering Cultuur</p> <p>Bij het raadsbesluit van 21 december 2016 is structureel het bedrag van 125 duizend euro beschikbaar gesteld voor de subsidiëring in verband met de hogere huurlasten van de instellingen in de Kunstwerk. Het bedrag van 125 duizend euro uit de intensiveringsmiddelen cultuurnota, jaarschijf 2019 kan eenmalig worden aangewend voor de nieuwbouw. In het raadsvoorstel van 22 juni 2018 is een bekleemde reserve Kunstwerk ingesteld waaraan de bijdrage van de intensiveringsmiddelen cultuurnota 2019 gedoteerd had moeten worden. Dit is echter niet gebeurd. Hierdoor is dit geld nu beschikbaar vanuit 2019 en zal dit alsnog middels bestemming van het resultaat 2019 in de bekleemde reserve worden gestort</p>	-125
65.	Concernstaf	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken – Deelprogramma College van Burgemeester en wethouder en Gemeenteraad</p> <p>Investerings in de openbare ruimte Stadsbeheer</p> <p>Vanuit het gebiedsprogramma wordt een bijdrage geleverd voor investeringen in de openbare ruimte oa voor speelvoorzieningen. De bijdrage wordt toegevoegd aan de bekleemde reserve stadsbeheer ter dekking van de kapitaallasten voor de betreffende investeringen.</p>	-254
66.	Concernstaf	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken – Deelprogramma College van Burgemeester en wethouder en Gemeenteraad</p> <p>Realisatie Multifunctionele Accommodatie de Wijert</p> <p>Op 30 mei 2018 heeft de raad besloten tot de realisatie van de Multifunctionele Accommodatie (MFA) De Wijert. Voor de dekking van de kapitaallasten van de investering is besloten een bijdrage van 200 duizend euro uit het wijkbudget stadsdeel zuid toe te voegen aan de bekleemde reserve MFA de Wijert.</p>	-200
67.	SO	<p>Programma Verkeer – Deelprogramma Vervoer</p>	-528

		<p>Afwikkeling project HOV As West Bij de afwikkeling van het project HOV as West hebben wij geconstateerd dat eerder ingebrachte eigen middelen op een andere wijze dienen te worden verwerkt. Daaruit is 528 duizend euro resultaat ontstaan tegenover een hogere boekwaarde van het project, die via de bekleemde reserve kapitaallasten wordt gedekt. Deze boekwaarde wordt in 40 jaar afgeschreven ten laste van de reserve, daarom stellen wij voor dit resultaat toe te voegen aan de bekleemde reserve kapitaallasten.</p>	
NIET IN HET KADER OPGENOMEN VOORSTELLEN			
68.	Concernstaf	<p>Programma College, raad en gebiedsgericht werken – Deelprogramma Gebiedsgericht werken Gebiedsgericht werken Bij het coalitieakkoord zijn middelen met een ingroeitaakstelling afgesproken voor de personele inzet van DMO en SO in alle gebiedsteams en voor Gebiedszaken-personeel voor de gebiedsteams Haren en Ten Boer. Vanwege de late start van de inzet was er in 2019 een resultaat van 607 duizend euro. De ingroeitaakstelling is nu echter niet haalbaar omdat zowel wordt ingezet op gebiedsgericht werken, als opgavegericht werken binnen de programma's. Daarom wordt voorgesteld om dit resultaat in te zetten voor de continuering van personele inzet van gebiedsontwikkelaars in de wijkvernieuwingswijken en gebiedsmanagers en een gebiedssecretaris in Haren en Ten Boer. Structurele, duurzame inzet in de dorpen en wijken met vaste gezichten is gewenst.</p>	-607
69.	SO	<p>Programma Economie en werkgelegenheid – Deelprogramma Overig economie en werkgelegenheid Taakstelling Grondzaken 2021 Vanuit het opstellen van de begroting 2020 teneinde met meerjarenbeeld sluitend te krijgen zijn taakstellingen opgenomen in de komende jaren. Voor Grondzaken is in 2021 een taakstelling van 2,5 mln. euro opgenomen met betrekking tot resultaten uit grondverkoop. Wij constateren dat de betreffende gronden al in 2019 zijn verkocht en stellen voor uit dit resultaat de betreffende taakstelling af te ramen.</p>	-2.500
70.	SO	<p>Programma Wonen – Deelprogramma Wonen en Zorg Verrekening complex hergebruik grond met reserve hergebruik grond Wij stellen voor het nadeel ad 152 duizend euro dat voortkomt uit hergebruik van grond ten laste te brengen van de hiervoor bestemde reserve hergebruik grond.</p>	152
71.	IDV	<p>Programma Werk en Inkomen – Deelprogramma Inkomen en armoede verlichting Verwacht tekort BUIG 2020 Uitkomst van de bekendmaking van het voorlopig budget BUIG 2020 in oktober 2019 was een verwachte verslechtering van het BUIG-resultaat 2020 met 1,8 miljoen euro. In een aparte brief is uw raad hierover geïnformeerd. Vanwege het tijdstip waarop het voorlopig budget bekend is gemaakt kon dit effect niet meer in de begroting 2020 worden verwerkt. In de brief aan uw raad werd aangegeven dat bij de jaarrekening 2019 wordt beoordeeld of het resultaat voldoende ruimte biedt om het aanvullende tekort op te lossen.</p>	-1.800
72.	Concern	<p>Programma College en Raad – Deelprogramma College en Raad Bestemming voordelig saldo rekening 2019 na bestemming Groningen Wij stellen voor het resterende nadelig saldo van de jaarrekening 2019 toe te voegen aan de Algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.</p>	-2.654
		Totaal resultaat na bestemming	0

2. Overzicht en toelichting voorstellen wijzigingen in de reserves

Uit de doorlichting van reserves die wij twee keer per jaar doen blijkt dat middelen uit reserves kunnen vrijvallen ten gunste van de algemene reserve of dat een andere overboeking noodzakelijk is.

Overige mutaties in Reserves		Bedrag
73	Mutatie reserve Erfpacht ten gunste van algemene reserve	42
Totaal mutaties in Reserves		

73.	SO	Programma Wonen – Deelprogramma Overig wonen Dienstverlening Mutatie reserve Erfpacht ten gunste van Algemene reserve Er zijn in 2019 erfpachtkavels verkocht. Hiermee is het aanhouden van de reserve voor de boekwaarde van de betreffende kavels niet langer noodzakelijk. Voorgesteld worden een bedrag van 42,3 duizend euro over te hevelen naar de algemene reserve.	42
-----	----	---	-----------

2. Overzicht en toelichting nieuw in te stellen, op te heffen reserves en voorzieningen.**1. Reserves nieuw in te stellen**

Er zijn in 2019 geen nieuw in te stellen reserves.

2. Reserves, op te heffen

Directie	Op te heffen reserve	Reden
Werk	WWB inkomensdeel	Betreft een reserve vanuit de voormalige gemeente Ten Boer. De reserve WWB inkomensdeel heeft een bufferfunctie om hogere bijstandslasten dan de bijdragen vanuit het Rijk te kunnen dekken. Overschotten op beschikbare budgetten worden toegevoegd aan deze reserve. Aangezien Ten Boer bij de herindeling in de nieuwe gemeente Groningen is opgegaan, kan deze reserve worden opgeheven. Het voorstel is om het restant-saldo van 13 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve.
Vastgoed	De Lessenaar Ten Post	De omvang van de reserve bedraagt 24 duizend euro per 31-12-2019. Er hebben geen mutaties voorgedaan in 2019. De reserve zal worden aangewend voor aanpassing van het onderwijsgebouw voor de huisvesting van de NCG. Deze aanpassing zal vanuit de onderwijshuisvesting waar het pand onder hangt uitgevoerd worden. Om deze reden is het voorstel om deze reserve op te heffen en het restant-saldo toe te voegen aan de reserve onderwijshuisvesting.
Stadsontwikkeling	Reserve bouwleges	Deze reserve is ingesteld voor de meeropbrengst bouwleges periode 2016-2018 (conform saneringsbegroting) bij de voormalige gemeente Ten Boer. In verband met de harmonisatie kan deze reserve komen te vervallen, conform werkwijze van de nieuwe gemeente Groningen. Voorgesteld wordt het restant-saldo van 80 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve.
Concerndirectie	Friciekosten reorganisatie	Het saldo van deze reserve is nihil en kan worden opgeheven.
SSC Financiën en Inkoop	Friciekosten bezuinigingen	Het saldo van deze reserve is nihil en kan worden opgeheven.
MO	Zorguitgaven WMO 18+ en jeugd	Eind 2018 heeft de voormalige gemeente Ten Boer besloten een bedrag van 75 duizend euro beschikbaar te stellen voor de projectleiding van het Doorbraakproject. Het project is afgerond, de reserve kan opgeheven worden. We stellen voor het resterende saldo van 2 duizend euro over te hevelen naar de Algemene reserve.

3. Voorzieningen, ingesteld in 2019

Er zijn in 2019 geen nieuwe voorzieningen ingesteld.

4. Voorzieningen, op te heffen in 2019

Directie	Op te heffen voorziening 2019	Reden
Sport050	Milieusanering sportvelden	Voor de dekking van de noodzakelijke saneringskosten is in 2018 319 duizend euro toegevoegd aan deze voorziening. Besteding hiervan heeft volgens doel plaatsgevonden, de voorziening is nihil en kan komen te vervallen.

Directie	Op te heffen voorziening 2019	Reden
Sport050	Voorziening Kunstgrasvelden (oud-Haren)	Voorziening is vrijgevallen en gestort in de reserve (Cofinanciering fonds) voor toekomstige vervangingen kunstgras oud-Haren (conform raadsvoorstel RV 18-12-19 6j). De voorziening kan komen te vervallen.

Directie	Op te heffen voorziening 2019	Reden
Stadsbeheer	Voorziening Sanering Kroonkampen	Het project is afgerond, stand van de voorziening is nihil en kan derhalve worden opgeheven.

Directie	Op te heffen voorziening 2019	Reden
Stadsbeheer	Voorziening Riolering – egalistatie baggeren	In het kader van harmoniseren Haren, Ten Boer en Groningen is 375 duizend euro overgeboekt naar de voorziening riolering vervanging investering. Deze voorziening kan derhalve worden opgeheven.

Directie	Op te heffen voorziening 2019	Reden
Stadsbeheer	Voorziening Riolering – spaarvoorziening rioolvervanging	In het kader van harmoniseren Haren, Ten Boer en Groningen is 375 duizend euro overgeboekt naar de voorziening riolering groot onderhoud. Deze voorziening kan derhalve worden opgeheven.

Directie	Op te heffen voorziening 2019	Reden
Stadsbeheer	Voorziening GRP	In het kader van harmoniseren Haren, Ten Boer en Groningen is 137 duizend euro overgeboekt naar de voorziening riolering vervanging investering. Deze voorziening kan derhalve worden opgeheven.

5. Overige wijzigingen reserves en voorzieningen 2019

Directie	Naam- en doel wijziging voorziening 2019	Reden
Sport050	Co financieringsinvestering fonds	Omdat er voor uitbreiding/vervanging een structureel budget beschikbaar is en deze bestemmingsreserve alleen bedoeld is om incidentele knelpunten in de Sport op te lossen, dus in feite co-financiering, stellen we voor het doel en de naam overeenkomstig aan te passen.

3. Overzicht Begrotingswijzigingen

Begrotingswijziging 2020									
Bestemmingsvoorstellen jaarrekening 2019									
Betrokken directie(s)	<Organisatieonderdeel>								
Naam voorstel	Bestemmingsvoorstellen jaarrekening 2019								
Besluitvorming (orgaan + datum)	<titel en datum raad> (bij interne wijzigingen niet van toepassing)								
Incidenteel / Structureel	I								
Soort wijziging	Exploitatie								
Financiële begrotingswijziging									
Bedragen x 1.000 euro									
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Onttr. res.	Saldo na res. mut.
01.1 Werk en activering	01. Werk en Inkomen	Dir. Werk en Participatie	1	3.248		-3.248			-3.248
01.1 Werk en activering	01. Werk en Inkomen	Dir. Inkomensdienstverlening	1	463		-463			-463
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomen	Dir. Informatie en Services	1	102		-102			-102
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomen	Dir. Inkomensdienstverlening	1	1.800		-1.800			-1.800
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomen	Dir. Inkomensdienstverlening	1	38		-38			-38
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomen	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	55		-55			-55
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomen	Dir. Inkomensdienstverlening	1	232		-232			-232
02.1 Groningen kennisstad	02. Economie en werkgelegenheid	Concernstaf	1	168		-168			-168
02.4 Overig econ en werkgelegenheid	02. Economie en werkgelegenheid	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	92		-92			-92
04.1 Sociaal klimaat	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	30		-30			-30
04.1 Sociaal klimaat	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	72		-72			-72
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	175		-175			-175
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	2.495		-2.495			-2.495
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	1.547		-1.547			-1.547
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	1.109		-1.109			-1.109
05.1 Sportieve infrastructuur	05. Sport en bewegen	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	100		-100			-100
06.1 Culturele infrastructuur	06. Cultuur	Dir. SO Ontwikkeling en Uitv.	1	590		-590			-590
06.1 Culturele infrastructuur	06. Cultuur	Dir. Maatschappelijke Ontw.	1	189		-189			-189
07.1 Fiets	07. Verkeer	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	106		-106			-106
07.3 Auto	07. Verkeer	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	304		-304			-304
07.6 Overig verkeer	07. Verkeer	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	1.038		-1.038			-1.038
08.2 Jongerenhuisvesting	08. Wonen	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	250		-250			-250
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	08. Wonen	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	2.549		-2.549			-2.549
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	08. Wonen	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	916		-916			-916
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	08. Wonen	Dir. SO Ontwikkeling en Uitv.	1	493		-493			-493
08.7 Overig wonen	08. Wonen	Dir. SO Ontwikkeling en Uitv.	1	526		-526			-526
08.7 Overig wonen	08. Wonen	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	751		-751			-751
09.1 Onderh en beheer openb ruimte	09. Kwaliteit leefomgeving	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	257		-257			-257
09.3 Leefkwaliteit	09. Kwaliteit leefomgeving	Dir. SO Beleid en Ontwerp	1	574		-574			-574
10.3 Integriteit en veiligheid	10. Veiligheid	Concernstaf	1	136		-136			-136
11.1 Publieke dienstverlening	11. Dienstverlening	Dir. Publieke Dienstverlening	1	473		-473			-473
12.1 College en Raad	12. College, raad en gebiedsgericht werken	Bestuur	1	71		-71			-71
12.1 College en Raad	12. College, raad en gebiedsgericht werken	Concernstaf	1	-1.516		1.516			1.516
12.1 College en Raad	12. College, raad en gebiedsgericht werken	Treasury en Concernposten	1	7.000		-7.000	1.516	33.830	25.314
12.2 Gebiedsgericht werken	12. College, raad en gebiedsgericht werken	Concernstaf	1	842		-842			-842
14.1 Overhead en onderst organ.	14. Overhead en ondersteuning organisatie	Dir. Informatie en Services	1	4.798		-4.798			-4.798
14.1 Overhead en onderst organ.	14. Overhead en ondersteuning organisatie	Dir. Vastgoedbedrijf	1	241		-241			-241
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				32.314	0	-32.314	1.516	33.830	0